2025/130

29.1.2025

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2025/130,

28. jaanuar 2025,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 865/2006 seoses ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni raames toimunud arengutega ning võimalusega välja anda lube tagasiulatuvalt

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrust (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel, ([1]) eriti selle artikli 19 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 865/2006 ([2]) on kehtestatud sätted, millega rakendatakse määrust (EÜ) nr 338/97 ja tagatakse täielik kooskõla ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) (edaspidi „konventsioon“) sätetega.

(2) Konventsiooniosaliste konverentsi 19. istungil (CoP19), mis toimus 14.–25. novembril 2022 Panamas (Panama Vabariik), võeti vastu teatavad resolutsioonid ning CITESi alalise komitee 75. ja 77. koosolekul võeti vastu otsused ja soovitused.

(3) Eelkõige lepiti konventsiooniosaliste konverentsi 19. istungil kokku teatavates resolutsiooni Conf. 10.16. (Rev. CoP19) muudatustes, millega muudetakse „paljunduskarja“ määratlust. Need muudatused on vaja üle võtta liidu õigusesse.

(4) Lisaks sellele ajakohastati resolutsioonile Conf. 12.11 (Rev. CoP19) lisatud loetelu nomenklatuuri standardviidetest, mida tuleb kasutada lubadele ja sertifikaatidele liikide teaduslike nimetuste kandmisel. Neid muudatusi tuleks kajastada määruse (EÜ) nr 865/2006 VIII lisas.

(5) Lisaks tuleks konventsiooniosaliste konverentsi 19. istungi otsust nomenklatuuri muutmise kohta kajastada määruse (EÜ) nr 865/2006 X lisas.

(6) Konventsiooniosaliste konverentsi 19. istungil muudeti resolutsiooni Conf. 12.3 seoses erinevate tehingu eesmärkidega ja nende eesmärkide tähistamiseks kasutatavate koodidega. Neid muudatusi tuleks kajastada määruse (EÜ) nr 865/2006 artiklis 5c ja kõnealuse määruse IX lisas. Eelkõige puudutasid resolutsiooni Conf. 12.3 muudatused määratluste lisamist tehingu eesmärgi koodide Z, M, E, N ja L jaoks. Need määratlused tuleks kanda määruse (EÜ) nr 865/2006 IX lisasse.

(7) Lisaks vaadati CITESi alalise komitee 75. ja 77. koosolekul läbi aastaaruannete esitamise suunised. Suunised sisaldavad lubadel ja sertifikaatidel isendite kirjeldamiseks kasutatavaid muudetud koode ja mõõtühikuid. Muudetud koode ja mõõtühikuid tuleb kajastada määruse (EÜ) nr 865/2006 VII lisas.

(8) Resolutsiooniga Conf. 11.17 (Rev. CoP19) määrati rakendusaruannete esitamise tähtajaks igale konventsiooniosaliste konverentsi istungile eelneva aasta 31. oktoober. Määruse (EÜ) nr 865/2006 artiklit 69 tuleks muuta nii, et liikmesriikide aruannete esitamise ELi-sisene tähtaeg oleks 15. juuni, et komisjon saaks täita oma kohustust ja esitada aruande konventsiooni sekretariaadile asjaomase aasta 31. oktoobriks. Rakendusaruannete esitamise korra uus muudatus selgitab viidet määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõike 4 punktile c.

([1]) EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj.
([2]) Komisjoni 4. mai 2006. aasta määrus (EÜ) nr 865/2006, millega kehtestatakse looduslike looma- ja taimeliikide kaitset nendega kauplemise reguleerimise teel käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 166, 19.6.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

(9) Selleks, et rakendada resolutsiooni Conf. 12.10 (Rev. CoP15) ja CITESi alalise komitee 77. koosolekul vastu võetud soovitusi, tuleks muuta teatavaid sätteid ja lisasid ning lisada määrusesse (EÜ) nr 865/2006 täiendavad sätted ja XIV lisa.

(10) Resolutsiooniga Conf. 12.10 (Rev. CoP15) on ette nähtud, et konventsiooni VII artikli lõikes 4 sätestatud erandi rakendamisel registreerib konventsiooni sekretariaat aretusettevõtted, kus kasvatatakse konventsiooni I liites loetletud loomaliike vangistuses kaubanduslikel eesmärkidel.

(11) CITESi alalise komitee 77. koosolekul jõuti järeldusele, et liit ei rakenda tõhusalt konventsiooni III artiklit ja VII artikli lõiget 4 seoses selliste aretusettevõtete registreerimisega, kus kasvatatakse konventsiooni I liites loetletud loomaliike vangistuses kaubanduslikel eesmärkidel.

(12) CITESi alaline komitee soovitas tungivalt liidu CITESi korraldusasutustel tagada, et rajatised, kus konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendeid kasvatatakse vangistuses kaubanduslikel eesmärkidel, registreeritakse konventsiooni sekretariaadis resolutsiooniga Conf. 12.10 (Rev. CoP15) kehtestatud korras.

(13) CITESi alaline komitee kutsus samuti konventsiooniosalisi üles piirama konventsiooni I liites loetletud, vangistuses kasvatatud loomaliikide isendite importi peamiselt kaubanduslikel eesmärkidel selliste isenditega, kes on kasvatatud aretusettevõtetes, mis on registreeritud konventsiooni sekretariaadis, ning lükkama tagasi kõik VII artikli lõike 4 alusel antud load või sertifikaadid, kui asjaomased isendid ei ole pärit registreeritud rajatisest.

(14) Võttes arvesse konventsiooni sekretariaadile aretusettevõtete esitatavate registreerimistaotluste arvu võimalikku märkimisväärset kasvu ning aega, mis kulub riikide ametiasutustel ja konventsiooni sekretariaadil taotluste menetlemiseks, tuleks edasi lükata nende sätete kohaldamine, milles käsitletakse konventsiooni I liites loetletud loomaliikidesse kuuluvate vangistuses sündinud ja kasvatatud isendite kaubanduslikel eesmärkidel importimise, eksportimise ja reeksportimise lubade ja sertifikaatide väljaandmist.

(15) Erandjuhtudel ja proportsionaalsuse huvides peaks pädevatel asutustel olema määruse (EÜ) nr 338/97 B lisas loetletud seaduslikult eksporditud surnud isendite puhul võimalik välja anda tagasiulatuvalt impordiluba, kui on tõendeid tahtmatu vea kohta ja kui tehing on muus osas kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97, konventsiooniga ja ekspordiriigi asjakohaste õigusaktidega.

(16) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 865/2006 vastavalt muuta.

(17) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 865/2006 muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) paljunduskari – kõik paljundamiseks kasutatud või kasutatavad loomad;“;

2) artikli 5c lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tehingu eesmärgi märkimiseks kasutatakse ühte käesoleva määruse IX lisa punktis 1 esitatud koodi. Kui mittekaubanduslikud aspektid ei ole selgelt ülekaalus, kasutatakse tehingu eesmärgi koodi T, välja arvatud juhul, kui on olemas muu kood, mis kajastab täpsemalt (re)eksportija ja importija vahelise tehingu laadi või importija kavandatud eesmärki, misjuhul kasutatakse kõnealust muud koodi.

Kui tehingu mittekaubanduslikud aspektid on selgelt ülekaalus, kasutatakse koodi, mis kirjeldab kõige paremini tehingu laadi või kavandatud eesmärki.“;

3) artikli 15 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„XIV peatüki alusel isiklike esemete ja majatarvetena imporditud või (re)eksporditud isendite puhul, seaduslikult isiklikel mittekaubanduslikel eesmärkidel omandatud elusloomade puhul ja erandkorras määruse (EÜ) nr 338/97 B lisas loetletud liikide surnud isendite puhul, kes on seaduslikult eksporditud, kohaldatakse lõikega 1 ette nähtud erandit ka juhul, kui liikmesriigi pädev korraldusasutus on pärast asjaomase järelevalveasutusega konsulteerimist veendunud, et on olemas tõendid selle kohta, et tegemist oli selge eksimuse, mitte pettusekatsega, ning et asjaomaste isendite import või (re)eksport on muus osas kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97, konventsiooniga ja eksportiva riigi asjaomaste õigusaktidega. Seda erandit ei kohaldata, kui importija või (re)eksportija on varem sarnase vea teinud.“;

4) artiklisse 20 lisatakse lõige 5:

„5. Nende loataotluste puhul, mis puudutavad konventsiooni I liites loetletud loomaliikide vangistuses sündinud ja kasvatatud isendite importimist kaubanduslikel eesmärkidel ning mis on esitatud pärast 31. detsembrit 2026, peab taotleja korraldusasutusele tõendama, et isend on pärit aretusettevõttest, mille konventsiooni sekretariaat on registreerinud asjaomase liigi aretusettevõttena, kus konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendeid kasvatatakse vangistuses kaubanduslikel eesmärkidel.“;

5) artiklisse 26 lisatakse lõige 4a:

„4a. Nende loa- ja sertifikaaditaotluste puhul, mis puudutavad konventsiooni I liites loetletud loomaliikide vangistuses sündinud ja kasvatatud isendite eksportimist ja reeksportimist kaubanduslikel eesmärkidel ning mis on esitatud pärast 31. detsembrit 2026, peab taotleja korraldusasutusele tõendama, et isend on pärit aretusettevõttest, mille konventsiooni sekretariaat on registreerinud asjaomase liigi aretusettevõttena, kus konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendeid kasvatatakse vangistuses kaubanduslikel eesmärkidel.“;

6) XIII peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„VANGISTUSES SÜNDINUD JA KASVATATUD NING KUNSTLIKULT PALJUNDATUD ISENDID NING KONVENTSIOONI I LIITES LOETLETUD LOOMALIIKIDE ISENDEID KAUBANDUSLIKEL EESMÄRKIDEL VANGISTUSES KASVATAVATE ARETUSETTEVÕTETE REGISTREERIMINE“;

7) lisatakse järgmine artikkel 54a:

„*Artikkel 54a*

Konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendeid kaubanduslikel eesmärkidel vangistuses kasvatavate aretusettevõtete registreerimine

1. Selleks et registreerida aretusettevõte konventsiooni sekretariaadis ettevõttena, kus kasvatatakse konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendeid kaubanduslikel eesmärkidel, esitab aretusettevõtte eest vastutav füüsiline või juriidiline isik (edaspidi „ettevõtja“) registreerimistaotluse selle liikmesriigi korraldusasutusele, kus aretusettevõte asub. Taotlus peab sisaldama XIV lisas sätestatud teavet ja näitama, et aretusettevõte vastab kõikidele järgmistele nõuetele:

a) paljunduskari on asutatud kooskõlas konventsiooniga ja aretusettevõte asukohaks oleva liikmesriigi asjakohaste õigusaktidega nii, et see ei kahjusta liigi püsimajäämist looduses;

b) aretusettevõttes paljundatud isendid kvalifitseeruvad käesoleva peatüki kohaselt vangistuses sündinud ja kasvatatud isenditeks;

c) ettevõtja tagab, et kõikide kaubeldavate paljunduskarjade ja isendite täpseks identifitseerimiseks kasutatakse asjakohast ja turvalist märgistamismeetodit kooskõlas artikliga 66;

d) aretusettevõte annab jätkuva olulise panuse, lähtudes asjaomase liigi kaitsevajadustest.

2. Korraldusasutus võib esitada konventsiooni sekretariaadile registreerimistaotluse, kui ta on pärast teadusasutusega konsulteerimist veendunud, et kogu XIV lisas sätestatud teave on esitatud ja lõikes 1 sätestatud registreerimisnõuded on täidetud ning et puuduvad muud liigi kaitsega seotud tegurid, mis räägiksid registreerimise vastu.

Registreerimine jõustub, kui aretusettevõte on kantud konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendite kaubanduslikel eesmärkidel vangistuses aretamise registrisse (edaspidi „register“), mida peab konventsiooni sekretariaat.

3. Kui aretusettevõtte laad või ekspordiks toodetavate toodete liigid muutuvad, teatab ettevõtja sellest korraldusasutusele, et registris olevat teavet saaks ajakohastada.

4. Korraldusasutus võib pärast teadusasutusega konsulteerimist taotleda, et konventsiooni sekretariaat kustutaks korraldusasutuse jurisdiktsiooni alla kuuluva aretusettevõtte registrist kas ettevõtja taotluse korral või kui ta saab teada, et üks või mitu lõikes 1 osutatud registreerimisnõuet ei ole enam täidetud. Alates korraldusasutuse taotluse kuupäevast ei anta sellele aretusettevõttele ekspordilube ega reekspordisertifikaate konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendite jaoks.

Registreering kaotab kehtivuse, kui konventsiooni sekretariaat kustutab aretusettevõtte registrist.“;

8) artikli 65 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Ekspordiload määruse (EÜ) nr 338/97 A-lisas loetletud elusate selgrootute liikide suhtes antakse välja üksnes juhul, kui taotleja on esitanud pädevale korraldusasutusele tõendi selle kohta, et käesoleva määruse artikli 66 asjakohaseid sätteid on järgitud. Seda ei kohaldata käesoleva määruse X lisas loetletud liikide isendite suhtes, välja arvatud juhul, kui

a) X lisas esitatud märkega nähakse ette märgistamine;

b) isendeid kasvatati registrisse kantud aretusettevõttes.“;

9) artikli 66 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artikli 33 lõike 1, artikli 40 lõike 1, artikli 54a, artikli 59 lõike 5 ning artikli 65 lõike 4 kohaldamisel rakendatakse selle artikli lõikeid 2 ja 3.“;

10) artikkel 69 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 69

Impordi, ekspordi ja reekspordi aruanded ning rakendamisaruanded

1. Liikmesriigid koguvad andmeid oma korraldusasutuste poolt välja antud lubade ja sertifikaatide alusel toimunud liitu impordi ja liidust ekspordi ja reekspordi kohta, sõltumata tegelikust impordi- või (re)ekspordikohast.

Vastavalt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõike 4 punktile a edastavad liikmesriigid kalendriaasta kohta käiva teabe määruse (EÜ) nr 338/97 A-, B- ja C-lisas loetletud liikide kohta komisjonile vastavalt käesoleva artikli lõikes 6 märgitud ajakavale elektroonilises vormis, kooskõlas konventsiooni sekretariaadi poolt väljastatud CITESi aastaaruannete ettevalmistamise ja esitamise juhistega.

2. Lõikes 1 nimetatud teave esitatakse kahes eraldi osas järgmiselt:

a) üks osa konventsiooni lisades loetletud liikide isendite impordi, ekspordi ja reekspordi kohta;

b) üks osa määruse (EÜ) nr 338/97 A-, B- ja C-lisas loetletud muude liikide isendite impordi, ekspordi ja reekspordi kohta ning kõnealuse määruse D-lisas loetletud liikide isendite liitu sissetoomise kohta.

3. Elusloomi sisaldavate saadetiste puhul säilitavad liikmesriigid võimaluse korral andmed selle kohta, mitu protsenti määruse (EÜ) nr 338/97 A- ja B-lisas loetletud liikide isenditest oli liitu sisenemise hetkel surnud.

4. Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõike 4 punktis c nimetatud teave sisaldab õigusnorme määruse (EÜ) nr 338/97 ja käesoleva määruse sätete rakendamiseks ja jõustamiseks.

Lisaks esitavad liikmesriigid järgmise teabe:

a) vastavalt käesoleva määruse artiklitele 18 ja 19 registreeritud isikud ja asutused;

b) vastavalt käesoleva määruse artiklile 60 registreeritud teadusasutused;

c) vastavalt käesoleva määruse artiklile 63 heakskiidetud aretajad;

d) vastavalt käesoleva määruse artikli 66 lõikele 7 litsentseeritud kaaviari (taas)pakendamistehased;

e) fütosanitaarsertifikaatide kasutamine vastavalt käesoleva määruse artiklile 17;

f) juhud, mil ekspordiload ja reekspordisertifikaadid on vastavalt käesoleva määruse artiklile 15 antud välja tagasiulatuvalt.

5. Lõike 4 esimeses lauses osutatud teave tuleb esitada elektrooniliselt, kasutades konventsiooni sekretariaadi välja antud ja komisjoni muudetud „Rakendusaruande vormi“, ning see peab kajastama eelneva aasta 31. detsembril lõppenud kolmeaastast ajavahemikku.

Juhul, kui tegemist ei ole määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõike 4 punkti a kohase teabevahetusega või käesoleva määruse artikli 66 lõike 7 kohase teavitamisega, tuleb lõike 4 teises lõigus osutatud teave esitada elektrooniliselt ning koos määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõike 4 punkti c kohase teabega.

6. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud teave edastatakse komisjonile iga kalendriaasta kohta enne järgmise aasta 15. juunit iga liigi ja (re)ekspordiriigi kohta eraldi.

Lõike 4 esimeses lauses osutatud teave edastatakse komisjonile iga konventsiooniosaliste konverentsi istungi aastale eelneva aasta 15. juuniks.“;

11) VII, VIII ja IX lisa asendatakse käesoleva määruse 1. lisa tekstiga;

12) X lisas asendatakse kanne „*Psephotus dissimilis*“ kandega „*Psephotellus dissimilis*“;

13) lisatakse XIV lisa, mis on esitatud käesoleva määruse 2. lisas.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. jaanuar 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

1. LISA

„VII LISA

Artikli 5 punktide 1 ja 2 kohastel lubadel ja sertifikaatidel isendite kirjeldamiseks kasutatavad koodid ja mõõtühikud.

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Kiussarvis	BAL	kg	tk	Elastsed keratiinkiused, mis ripuvad kiusvaalaliste (*Mysticeti*) ülemisest lõualuust ja võimaldavad neil toituda
Koor	BAR	kg		Puukoor (toores, kuivatatud või pulbristatud; töötlemata)
Kere	BOD	tk	kg	Peaaegu terved surnud loomad, sealhulgas terved kalad; kilpkonnatopised, prepareeritud liblikad, roomajad alkoholis, terved jahitrofeede topised jne Haide ja raide (*Elasmobranchii* spp.) puhul, on eelistatud ühikuks kg.
Luu	BON	kg	tk	Luud, sealhulgas lõualuud
Kalipee	CAL	kg		Kalipee või kalipašš (kilpkonna kõhr supi valmistamiseks)
Seljakilp	CAP	tk	kg	Toored või töötlemata terved kilpkonnaliste liikide kilbid
Nikerdus	CAR	kg	tk	Nikerdatud tooted, v.a elevandiluust, luust või sarvest, nt korallist ja puidust (sealhulgas käsitöö). NB! Elevandiluunikerdisi tuleks märkida asjakohaselt (vt allpool „IVC“). Mõningatest liikidest (näiteks sarvest ja luust) saab nikerdada rohkem kui ühte tüüpi tooteid; koodiga tuleks võimaluse korral märkida tooteliik (nt luunikerdus „BOC“ või sarvnikerdus „HOC“).
Luunikerdus	BOC	kg	tk	Luust nikerdus
Sarvnikerdus	HOC	kg	tk	Sarvest nikerdus
Elevandiluunikerdus (töödeldud elevandiluu)	IVC	kg	tk	Elevandiluust nikerdus, sealhulgas nt väiksemad töödeldud elevandiluu tükid (noapidemed, malendid, mahjongi mängunupud jms). NB! Terved nikerdatud võhad märgitakse elevandiluunikerdustena (IVC), mitte võhkadena (vt allpool „TUS“). Elevandiluust nikerdatud ehted märgitakse kui elevandiluust ehted (vt allpool „IJW“).
Kaaviar	CAV	kg		*Acipenseriformes*'i kõikide liikide viljastamata surnud töödeldud munad, tuntud ka kalamarjana.
Laastud (puitlaastud)	CHP	kg		Puitlaastud, eriti *Aquilaria* liikide, *Gyrinops*'i liikide ja *Pterocarpus santalinus*'e laastud
Küünised	CLA	tk	kg	Küünised – nt *Felidae*, *Ursidae* või *Crocodylia* küünised (NB! Nn kilpkonnaküünised on tavaliselt soomused, mitte küünised.)

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Riie	CLO	m^2	kg	Riie – kui riie pole täielikult valmistatud CITESis nimetatud liikide karvadest, tuleks selle asemel võimaluse korral nimetatud liikide karvade kaal registreerida koodi HAI kasutades
Korall (värske)	COR	tk	kg	Värsked või töötlemata korallid ja korallikivimid (ka elusad kivimid ja substraat) [nagu määratletud resolutsioonis Conf. 11.10 (Rev. CoP15)]. Korallikivimid tuleb märkida kui „*Scleractinia* spp.“ NB! Müük tuleks registreerida arvuna tükkides üksnes juhul, kui koralle transporditakse veekeskkonnas. Elusad kivimid (transporditakse niiskelt kastides) tuleks esitada kilogrammides; korallisubstraat tuleb märkida arvuna tükkides (kuna need transporditakse veekeskkonnas substraadina, mille küljes on CITESi alla mittekuuluvad korallid).
Kosmeetikatooted	COS	g	ml	*Mistahes toode või toodete segu, mida kantakse kehale üksnes välispidiselt (nt nahale, juustele, küüntele, suguelunditele, huultele, hammastele või suuõõne limaskestadele), et puhastada, lõhnastada, muuta välimust või kaitsta. Kosmeetikatoodete hulka võivad kuuluda järgmised tooted: jumestusvahendid, parfüümid, kreemid, küünelakid, juuksevärvid, seebid, šampoonid, habemeajamiskreemid, deodorandid, päiksekaitsevahendid, hambapastad.* Kosmeetikatooted, mis sisaldavad ekstrakte CITESis loetletud liikidest. Toote koguses tuleks näidata CITESis loetletud liigi kogus.
Kultuur	CUL	tk (pudelite vm arv)		Kunstlikult paljundatud taimede kultuurid
Saadused	DER	kg/l		Saadused, mida ei käsitleta mujal käesolevas tabelis
Kuivatatud taimed	DPL	tk		Kuivatatud taimed, nt herbaareksemplarid
Kõrvad	EAR	tk		Kõrvad, tavaliselt elevandikõrvad
Munad	EGG	tk	kg	Terved surnud või tühjakspuhutud munad (vt ka „Kaaviar“)
Munad (elusad)	EGL	tk	kg	Elusad viljastatud munad, tavaliselt lindude ja roomajate munad, aga ka kalade ja selgrootute mari

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Munakoored	ESH	g/kg		Toored või töötlemata munakoored, v.a terved munad
Ekstraktid	EXT	kg	l	Ekstraktid, tavaliselt taimeekstraktid
Suled	FEA	kg või tiibade arv	tk	Suled. Sulgedest valmistatud esemete korral (nt pildid) märkida esemete arv
Kiud	FIB	kg	m	Looduslik kiud: mitmesuguse loodusliku (st taimse või loomse) päritoluga materjaliliigi üldmõiste. Loomset kiudu saab tavaliselt kedrata ja kududa ning see on tavaliselt väga peen ja väga paindlik – nt elusate vikunjade pügamisel saadud kiud. See hõlmab ka loomasooltest saadud kiude, mida kasutatakse tennisereketi jõhvide valmistamiseks
Uimed (kuivatatud)	DFN	kg		Kuivatatud uimed või uimede osad (samuti loivad)
Uimed (kuivatamata)	FFN	kg		Värsked, jahutatud või külmutatud uimed või uimede osad (samuti loivad)
Kalamaimud	FIG	kg	tk	Noored eluskalad akvaariumide, vesiviljeluse, haudejaamade, toiduna tarbimise või vabaks laskmise projektide tarbeks, sh elusad hariliku angerja (*Anguilla anguilla*) kuni 12 cm pikkused isendid
Õied	FLO	kg		Õied
Lillepotid	FPT	tk		Taimeosadest valmistatud lillepotid, nt potid puusõnajala kiududest (NB! Ühest potist kaubeldavad elustaimed registreeritakse elustaimedena, mitte lillepottidena.)
Konnakoivad	LEG	kg		Konnakoivad
Viljad	FRU	kg		Viljad
Jalad	FOO	tk		Jalad, nt elevandi, ninasarviku, jõehobu, lõvi, krokodilli jne jalad
Karusnahatooted (suuremõõdulised)	FPL	tk		Suured karusnahast valmistatud tooted, nt karunahast või ilvesenahast vaibad või muud suuremõõdulised karusnahatooted
Karusnahatooted (väikesemõõdulised)	FPS	tk		Väikesed karusnahast valmistatud tooted, sealhulgas käekotid, võtmehoidjad, rahakotid, padjad, kaunistusribad jne
Sapp	GAL	kg		Sapp
Sapipõis	GAB	tk	kg	Sapipõis
Rõivaesemed	GAR	tk		Rõivaesemed, sealhulgas kindad ja peakatted, ent mitte jalatsid. Hõlmab rõivaste ääriseid ja kaunistusi.
Suguelundid	GEN	kg	tk	Kuivatatud eemaldatud peenised
Lõpused	GIL	kg	tk	Lõpused (nt haidelt)
Pookealus	GRV	tk		Pookealused (ilma pookoksteta)

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Karvad	HAI	kg	g	Kõik töötlemata loomakarvad, nt elevandi-, jaki-, guanaako-, hundi-, karu-, pantrikarvad jne
Karvadest tooted	HAP	tk	g	Karvadest valmistatud tooted (nt elevandikarvadest käevõrud)
Sarved	HOR	tk	kg	Sarved, sh hirve- ja põdrasarved
Ehted	JWL	tk	g	Ehted, sh käevõrud, kaelakeed ja muud ehted, mis ei ole elevandiluust tooted (nt puidust, korallidest jne)
Elevandiluust ehted (töödeldud elevandiluu)	IJW	tk	g	Elevandiluust valmistatud ehted, sh ekipad
Tuumad	KNL	kg		Tuntud ka kui „endosperm“, „pulp“ või „kopra“
Nahktooted (suured)	LPL	tk		Suured nahktooted, nt portfellid, mööbliesemed, kohvrid ja reisikotid
Nahktooted (väikesed)	LPS	tk		Väikesed nahktooted, nt vööd, traksid, jalgrattasadulad, tšekiraamatu- ja krediitkaarditaskud, käekotid, võtmehoidjad, märkmikud, rahakotid, kingad, tubakakotid, rahataskud, kellarihmad ja nahkkaunistused
Elusisendid	LIV	tk	kg	Elusloomad ja -taimed, v.a elusad kalamaimud – vt FIG
Lehed	LVS	kg	tk	Lehed
Palgid	LOG	m^3		Igasugune töötlemata puit, kooritud ja prussitud või jämedalt prussitud või mitte, mõeldud saematerjali, paberimassi või spooni valmistamiseks. NB! Eriotstarbeline kaalu järgi kaubeldav puit (nt *lignum vitae*, *Guaiacum* spp.) registreeritakse kilogrammides.
Liha	MEA	kg		Liha, sealhulgas kalafilee, kui kala ei ole terve (vt „Kere“), värske või töötlemata liha ning töödeldud liha (nt suitsutatud, toores, kuivatatud, külmutatud või konserveeritud). Inimtoiduks ettenähtud angerjaga kauplemisel tuleks eelistatult kasutada lihakoodi (MEA).
Ravimid	MED	kg/l		Ravimid
Muskus	WHX	g		Muskus
Õli	OIL	kg	l	Õli, nt kilpkonna-, hülge-, vaala-, kala- ja mitmesuguste taimede õli
Pärlid	PRL	tk		Pärlid (nt *Strombus gigas*)
Klaveriklahvid (töödeldud elevandiluu)	KEY	tk		Elevandiluust klaveriklahvid (nt ühel standardsel klaveril võib olla elevandiluuga kaetud 52 klahvi)
Luutükid	BOP	kg		Luutükid, töötlemata kujul

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Sarvetükid	HOP	kg		Sarvetükid, töötlemata kujul, sh jäägid
Elevandiluu tükid (töötlemata elevandiluu)	IVP	kg		Elevandiluu tükid, töötlemata kujul, sh jäägid
Karusnahapaneelid	PLA	m^2		Mitu kokkuõmmeldud nahka, sh mitmest nahast valmistatud vaibad
Vineer	PLY	m^2	m^3	Kolmest või enamast puiduspoonilehest kokkuliimitud ja pressitud materjal, milles järjestikuste kihtide puidusüü on tavaliselt üksteise suhtes nurga all
Pulbrid	POW	kg		Peene- või jämedateraliste osakestega kuiv ja tahke aine
Nukud	PUP	tk		Liblikate nukud
Juured	ROO	tk	kg	Juured, sibulad, mugulad, juurmugulad NB! Akvilaaria liikide *Aquilaria* spp. ja *Gyrinops* spp. puhul on eelistatav mõõtühik kilogramm. Alternatiivne ühik on arv tükkides.
Vaibad	RUG	tk		Vaibad
Saagrai ninamik	ROS	tk	kg	Saagrai ninamik
Saematerjal	SAW	m^3		Lihtsalt pikisuunas saetud või profiili lõigatud puit; paksus enamasti üle 6 mm. NB! Eriotstarbeline kaalu järgi kaubeldav saepuit (nt *lignum vitae*, *Guaiacum* spp.) registreeritakse kilogrammides.
Soomused	SCA	kg		Soomused, nt kilpkonna, muude roomajate, kalade ja soomuslaste soomused
Seemned	SEE	kg		Seemned
Kojad	SHE	tk	kg	Karpide toored või töötlemata kojad
Nahkade küljeribad	SID	tk		Nahkade küljetükid; ei hõlma krokodillide nn tinganahkasid (vt „Nahad“)
Skeletid	SKE	tk		Peaaegu terved skeletid
Nahad	SKI	tk		Peaaegu terved nahad, toored või pargitud, sh loomanahad, krokodillide nn tinganahad, kere väliskiht soomustega või ilma
Nahatükid	SKP	kg	tk	Nahatükid, sh jäätmed, nii toored kui ka pargitud
Koljud	SKU	tk		Koljud
Supid	SOU	kg	l	Supid, nt kilpkonnasupp

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Preparaadid (teadusotstarbelised)	SPE	kg/l/ml tk		Teadusotstarbelised preparaadid, sealhulgas veri, kude (nt neer, põrn vms), histoloogilised preparaadid, konserveeritud muuseumieksemplarid jne
Varred	STE	tk	kg	Taimevarred NB! Akvilaaria liikide *Aquilaria* spp. ja *Gyrinops* spp. puhul on eelistatav mõõtühik kilogramm. Alternatiivne ühik on arv tükkides.
Ujupõied	SWI	kg		Hüdrostaatiline organ, sh kalaliim/tuuraliim
Sabad	TAI	tk	kg	Sabad, nt kaimanisaba (nahaks) või rebasesaba (rõivaste ääristamiseks, kraedeks, boadeks jne), ka vaalaliste sabauimed
Lõng	THD	kg		Lõng – töödeldud pikk kiud, mis koosneb paljudest karvadest või looduslikest (nt taimsest või loomsest) kiududest, mis pärinevad nt vikunjalt või guanaakolt
Hambad	TEE	tk	kg	Hambad, nt vaala-, lõvi-, jõehobu-, krokodillihambad jne
Puit	TIM	m^3	kg	Toorpuit, v.a saepalgid, saematerjal ja töödeldud puit
Töödeldud puit	TRW	m^3	kg	Määratletud harmoneeritud süsteemi koodiga 44.09: puit pidevprofiiliga (keeled, sooned, punnid, V-punnid, helmestus vms) ühel või mitmel küljel, otsal või serval (sh kokku ühendamata parketilipid ja -liistud), hööveldatud või hööveldamata, lihvitud või lihvimata, pikijätkatud või mitte
Trofeed	TRO	tk		Trofeed, kõik ühe loomatrofee osad, kui need eksporditakse koos, nt sarved (2 tk), kolju, lakk, seljanahk, saba ja jalad (10 eset) moodustavad ühe trofee. Kui aga eksporditakse näiteks vaid looma kolju ja sarved, registreeritakse need esemed koos ühe trofeena. Muul juhul registreeritakse esemed eraldi. Kogu kerest tehtud topis registreeritakse koodiga „BOD“. Nahk ilma teiste osadeta registreeritakse koodiga „SKI“. Kauplemine alusel eksponeeritud terve looma, looma esiosa või poole loomaga koos sama looma vastavate osadega, mida eksporditakse sama loa alusel, registreeritakse koodiga „1 TRO“

Kirjeldus	Kaubandusliku mõiste kood	Soovitatav ühik	Alternatiivne ühik	Selgitus
Lont	TRU	tk	kg	Elevandi lont. NB! Elevandi lont, mis eksporditakse jahitrofeena koos sama loomatrofee muude osadega sama loa alusel, registreeritakse koodiga „TRO“.
Võhad (töötlemata elevandiluu)	TUS	tk	kg	Peaaegu terved võhad, töötlemata. Hõlmab elevandi-, jõehobu-, morsa- ja narvalikihvu, kuid mitte nende muid hambaid. NB! Terved nikerdatud võhad märgitakse elevandiluunikerdustena (vt eespool „IVC“).
Spoon — treispoon, — höövelspoon	VEN VEN	m^3 m^2	kg kg	Õhukesed ühtlase paksusega puitlehed või -tahvlid (paksus tavaliselt 6 mm või vähem); tavaliselt treitud (treispoon) või hööveldatud (höövelspoon), kasutatakse vineeri valmistamiseks, mööbli ja muude esemete spoonimiseks jms.
Vaha	WAX	kg		Vaha
Puittoode	WPR	tk	kg	Puidust valmistatud tooted, k. a viimistletud puittooted, nagu mööbel ja muusikainstrumendid

Mõõtühikute selgitus

Mõõtühik	Mõõtühiku tähis
gramm	g
kilogramm	kg
liiter	l
kuupsentimeeter	cm^3
milliliiter	ml
meeter	m
ruutmeeter	m^2
kuupmeeter	m^3
isendite või esemete arv	tk

NB! Kui mõõtühikut ei ole märgitud, eeldatakse, et see on arv tükkides (nt elusloomade arv).

Nomenklatuuri standardviited, mida kasutatakse artikli 5 punkti 4 alusel välja antavatel lubadel ja sertifikaatidel liikide teaduslike nimetuste märkimiseks

LOOMASTIK

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
MAMMALIA			
		Kõik MAMMALIA taksonid, — v.a järgmiste liikide looduslike vormide nimetuste tunnustamine (mida tuleb eelistada kodustatud vormide nimetustele): *Bos gaurus, Bos mutus, Bubalus arnee, Equus africanus*ja *Equus przewalskii ja* — v.a taksonid, mis on märgitud *Mammalia* seltsides allpool	Wilson, D. E. & Reeder, D. M. (ed.) (2005). *Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference*. Kolmas trükk, kd. 1–2, xxxv + 2142 lk, Baltimore (John Hopkins University Press).
ARTIODACTYLA	Bovidae	*Ovis* spp.	Valdez, R. & Weinberg, P.J. (2011). Species accounts 188–207 for *Ovis* spp., lk 727–739 väljaandes Wilson, D.E., & Mittermeier, R.A. (eds.), *Handbook of the Mammals of the World. 2. köide. Hoofed Mammals*. Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-77–4.
	Camelidae	*Lama guanicoe*	Wilson, D. E. & Reeder, D. M. (1993): *Mammal Species of the World: a Taxonomic and Geographic Reference*. Teine trükk. xviii + 1207 lk, Washington (Smithsonian Institution Press).
CARNIVORA	Felidae	*Felidae* spp.	Kitchener A. C., Breitenmoser-Würsten CH., Eizirik E., Gentry A., Werdelin L., Wilting A., Yamaguchi N., Abramov A. V., Christiansen P., Driscoll C., Duckworth J. W., Johnson W., Luo S.-J., Meijaard E., O'Donoghue P., Sanderson J., Seymour K., Bruford M., Groves C., Hoffmann M., Nowell K., Timmons Z. & Tobe S. (2017). A revised taxonomy of the Felidae. The final report of the Cat Classification Task Force of the IUCN/SSC Cat Specialist Group. *Cat News* Special Issue 11, 80 lk.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Mustelidae: Lutrinae	*Aonyx cinereus*	Larivière, S., & Jennings, A.P. 2009. Species account 37 for Asian Small-clawed Otter *Aonyx cinereus*, lk 647 teoses Wilson, D.E., & Mittermeier, R.A. (eds.), *Handbook of the Mammals of the World. 1. köide. Carnivores*. Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-49–1.
CETACEA	Balaenopteridae	*Balaenoptera omurai*	Wada, S., Oishi, M. & Yamada, T. K. (2003). A newly discovered species of living baleen whales. – *Nature*, **426**: 278–281.
	Delphinidae	*Orcaella heinsohni*	Beasly, I., Robertson, K. M. & Arnold, P. W. (2005). Description of a new dolphin, the Australian Snubfin Dolphin, *Orcaella heinsohni* sp. n. (Cetacea, Delphinidae). – *Marine Mammal Science*, **21** (3): 365–400.
	Delphinidae	*Sotalia fluviatilis* *Sotalia guianensis*	Caballero, S., Trujillo, F., Vianna, J. A., Barrios-Garrido, H., Montiel, M. G., Beltrán-Pedreros, S., Marmontel, M., Santos, M. C., Rossi-Santos, M. R. & Baker, C. S. (2007). Taxonomic status of the genus *Sotalia*: species level ranking for „tucuxi" (*Sotalia fluviatilis*) and „costero" (*Sotalia guianensis*) dolphins. – *Marine Mammal Science*, **23**: 358–386.
	Delphinidae	*Sousa plumbea* *Sousa sahulensis*	Jefferson, T. A.& Rosenbaum, H. C. (2014). Taxonomic revision of the humpback dolphins (*Sousa* spp.), and description of a new species from Australia. *Marine Mammal Science*, **30** (4): 1494–1541.
	Delphinidae	*Tursiops australis*	Charlton-Robb, K., Gershwin, L.-A., Thompson, R., Austin, J., Owen, K. & McKechnie, S. (2011). A new dolphin species, the Burrunan Dolphin *Tursiops australis* sp. nov., endemic to southern Australian coastal waters. *PLoS ONE*, **6** (9): e24047.
	Iniidae	*Inia araguaiaensis*	Hrbek, T., da Silva, V. M. F., Dutra, N., Gravena, W., Martin, A. R. & Farias, I. P. (2014): A new species of river dolphin from Brazil or: How little do we know our biodiversity. *PLoS ONE* **83623**: 1–12.
	Phocoenidae	*Neophocaena asiaeorientalis*	Jefferson, T. A. & Wang, J. Y. (2011). Revision of the taxonomy of finless porpoises (genus *Neophocaena*): The existence of two species. *Journal of Marine Animals and their Ecology*, **4** (1): 3–16.
	Physeteridae	*Physeter macrocephalus*	Rice, D. W. (1998). Marine Mammals of the World: Systematics and Distribution – *Society of Marine Mammalogy* Special Publication Number **4**, The Society for Marine Mammalogy, Lawrence, Kansas.
	Platanistidae	*Platanista gangetica*	Rice, D. W. (1998). Marine Mammals of the World: Systematics and Distribution – *Society of Marine Mammalogy* Special Publication Number **4**, The Society for Marine Mammalogy, Lawrence, Kansas.
	Ziphiidae	*Mesoplodon hotaula*	Dalebout, M. L., Scott Baker, C., Steel, D., Thompson, K., Robertson, K. M., Chivers, S. J., Perrin, W. F., Goonatilake, M., Anderson, C. R., Mead, J. G., Potter, C. W., Thompson, L., Jupiter, D. & Yamada, T. K. (2014). Resurrection of *Mesoplodon hotaula* Deraniyagala 1963: A new species of beaked whale in the tropical Indo-Pacific. *Marine Mammal Science*, **30** (3): 1081–1108.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
PRIMATES	Aotidae	*Aotus jorgehernandezi*	Defler, T. R. & Bueno, M. L. (2007). *Aotus* diversity and the species problem. – *Primate Conservation*, **22**: 55–70.
	Aotidae	*Aotus lemurinus* (sh *A. hershkovitzi*)	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
	Atelidae	*Alouatta palliata* (sh *A. coibensis*)	Ruiz-García, M., Cerrón, Á., Sánchez-Castillo, S., Rueda-Zozaya, P., Pinedo-Castro, M., Gutierrez-Espeleta, G. & Shostell, J.M. (2017): Phylogeography of the Mantled Howler Monkey (*Alouatta palliata*; Atelidae, Primates) across its geographical range by means of mitochondrial genetic analyses and new insights about the phylogeny of *Alouatta*. *Folia Primatologica* 88: 421–454
	Atelidae	*Ateles geoffroyi*	Rylands, A. B., Groves, C. P., Mittermeier, R. A., Cortes-Ortiz, L. & Hines, J. J. (2006). Taxonomy and distributions of Mesoamerican primates. Väljaandes: A. Estrada, P. Garber, M. Pavelka and L. Luecke (eds), *New Perspectives in the Study of Mesoamerican Primates: Distribution, Ecology, Behavior and Conservation,* lk 29–79. Springer, New York, USA.
	Cebidae	*Callithrix manicorensis*	Garbino, T. & Siniciato, G. (2014). The taxonomic status of *Mico marcai* (Alperin 1993) and *Mico manicorensis* (van Roosmalen *et al.* 2000) (Cebidae, Callitrichinae) from Southwestern Brazilian Amazonia. *International Journal of Primatology*, **35** (2): 529–546. (liiki *Mico marcai* koos liigiga *Mico manicorensis* käsitatakse CITESis liigina *Callithrix manicorensis*].
	Cebidae	*Cebus flavius*	Oliveira, M. M. de & Langguth, A. (2006). Rediscovery of Marcgrave's Capuchin Monkey and designation of a neotype for *Simia flava* Schreber, 1774 (Primates, Cebidae). – Boletim do Museu Nacional do Rio de Janeiro, N.S., *Zoologia*, **523**: 1–16.
	Cebidae	*Mico rondoni*	Ferrari, S. F., Sena, L., Schneider, M. P. C. & Júnior, J. S. S. (2010). Rondon's Marmoset, *Mico rondoni* sp. n., from southwestern Brazilian Amazonia. *International Journal of Primatology*, **31**: 693–714.
	Cebidae	*Saguinus ursulus*	Gregorin, R. & de Vivo, M. (2013). Revalidation of *Saguinus ursula* Hoffmannsegg (Primates: Cebidae: Callitrichinae). *Zootaxa*, **3721** (2): 172–182.
	Cebidae	*Saimiri collinsi*	Merces, M. P., Alfaro, J. W. L., Ferreira, W. A. S., Harada, M. L. & Júnior, J. S. S. (2015). Morphology and mitochondrial phylogenetics reveal that the Amazon River separates two eastern squirrel monkey species: *Saimiri sciureus* and *S. collinsi*. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **82**: 426–435.
	Cercopithecidae	*Allochrocebus lhoesti* *Allochrocebus preussi* *Allochrocebus solatus*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Cercopithecidae	*Cercopithecus lomamiensis*	Hart, J.A., Detwiler, K.M., Gilbert, C.C., Burrell, A.S., Fuller, J.L., Emetshu, M., Hart, T.B., Vosper, A., Sargis, E.J. & Tosi, A.J. (2012). Lesula: A new species of *Cercopithecus* monkey endemic to the Democratic Republic of Congo and implications for conservation of Congo's Central Basin. *PLoS ONE*, **7** (9): e44271.
Cercopithecidae	*Macaca leucogenys*	Li, C., Zhao, C., & Fan, P.F. (2015). White-cheeked macaque (*Macaca leucogenys*): A new macaque species from Modog, southeastern Tibet. *American Journal of Primatology*, 77:753–766.
Cercopithecidae	*Macaca munzala*	Sinha, A., Datta, A., Madhusudan, M. D. & Mishra, C. (2005). *Macaca munzala*: A new species from western Arunachal Pradesh, northeastern India. *International Journal of Primatology*, **26** (4): 977–989: doi:10.1007/s10764-005-5333-3.
Cercopithecidae	*Piliocolobus bouvieri* *Piliocolobus epieni* *Piliocolobus temminckii* *Piliocolobus waldronae*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
Cercopithecidae	*Rhinopithecus strykeri*	Geismann, T., Lwin, N., Aung, S. S., Aung, T. N., Aung, Z. M., Hla, T. H., Grindley, M. & Momberg, F. (2011). A new species of snub-nosed monkey, genus *Rhinopithecus* Milne-Edwards, 1872 (Primates, Colobinae), from Northern Kachin State, Northeastern Myanmar. – *American Journal of Primatology*, **73**: 96–107.
Cercopithecidae	*Rungwecebus kipunji*	Davenport, T. R. B., Stanley, W. T., Sargis, E. J., de Luca, D. W., Mpunga, N. E., Machaga, S. J. & Olson, L. E. (2006). A new genus of African monkey, *Rungwecebus*: Morphology, ecology, and molecular phylogenetics. *Science*, **312**: 1378–1381.
Cercopithecidae	*Trachypithecus villosus*	Brandon- Jones, D., Eudey, A. A., Geissmann, T., Groves, C. P., Melnick, D. J., Morales J. C., Shekelle, M. & Steward, C.-B. (2004). Asian primate classification. *International Journal of Primatology*, **25**: 97–163.
Cercopithecidae	*Cheirogaleus andysabini*	Lei, R., McLain, A.T., Frasier, C.L., Taylor, J.M., Bailey, C.A., Enberg, S.E., Ginter, A.L., Nash, S.D., Randriamampionona, R., Groves, C.P., Mittermeier, R.A., & Louis, Jr., E.E. (2015): A new species in the genus *Cheirogaleus* (Cheirogaleidae). *Primate Conservation* 29 (2): 1–12.
Cercopithecidae	*Cheirogaleus lavasoensis*	Thiele, D., Razafimahatratra, E. & Hapke, A. (2013). Discrepant partitioning of genetic diversity in mouse lemurs and dwarf lemurs – biological reality or taxonomic bias? *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **69**: 593–609.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Cercopithecidae	*Cheirogaleus chethi*	Frasier, C.L., Lei, R., McLain, A.T., Taylor, J.M., Bailey, C.A., Ginter, A.L., Nash, S.D., Randriamampionona, R., Groves, C.P., Mittermeier, R.A. & Louis, Jr., E.E. (2016). A New Species of Dwarf Lemur (Cheirogaleidae: *Cheirogaleus medius* Group) from the Ankarana and Andrafiamena-Andavakoera Massifs, Madagascar. *Primate Conservation* (30): 59–72.
Cheirogaleidae	*Microcebus ganzhorni* *Microcebus manitatra*	Hotaling, S., Foley, M.E., Lawrence, N.M., Bocanegra, J., Blanco, M.B., Rasoloarison, R. Kappeler, P.M., Barrett, M.A., Yoder, A.D. & Weisrock, D.W. (2016). Species discovery and validation in a cryptic radiation of endangered primates: coalescent-based species delimitation in Madagascar's mouse lemurs. *Molecular Ecology*. 25 (9): 2029–2045. doi:10.1111/mec.13604
Cercopithecidae	*Microcebus gerpi*	Radespiel, U., Ratsimbazafy, J. H., Rasoloharijaona, S., Raveloson, H., Andriaholinirina, N., Rakotondravony, R., Randrianarison, R. M. & Randrianambinina, B. (2012). First indications of a highland specialist among mouse lemurs (*Microcebus* spp.) and evidence for a new mouse lemur species from eastern Madagascar. *Primates*, **53**: 157–170.
Cercopithecidae	*Microcebus marohita* *Microcebus tanosi*	Rasoloarison, R. M., Weisrock, D. W., Yoder, A. D., Rakotondravony, D. & Kappeler, P. M. [2013]. Two new species of mouse lemurs (Cheirogaleidae: *Microcebus*) from Eastern Madagascar. – *International Journal of Primatology*, **34:** 455–469.
Galagidae	*Paragalago cocos* *Paragalago granti* *Paragalago orinus* *Paragalago rondoensis* *Paragalago zanzibaricus*	Masters, J.C., Génin, F., Couette, S., Groves, C.P., Nash, S.D., Delpero, M. & Pozzi, L. (2017). A new genus for the eastern dwarf galagos (Primates: Galagidae). – Zoological Journal of the Linnean Society 181 (1): 229–241. https://doi.org/10.1093/zoolinnean/zlw028
Galagidae	*Galagoides kumbirensis*	Svensson, M.S., Bersacola,, E., Mills, M.S.L., Munds, R.A., Nijman, V., Perkin, A., Masters, J.C., Couette, S., Nekaris, K.A. & Bearder, S.K. (2017): A giant among dwarfs: a new species of galago (Primates: S., Galagidae) from Angola. *Am. J. Phys. Anthropol.* 163 (1): 30–43. doi: 10.1002/ajpa.23175
Hominidae	*Pongo tapanuliensis*	Nater, A. Greminger, M.P., Nurcahyo, A., Nowak, M.G., De Manuel Montero, M., Desai, T., Groves, C.P., Pybus, M., Sonay, T.B., Roos, C., Lameira, A.R., Wich, S.A., Askew, J., Davila-Ross, M., Fredriksson, G.M., De Valles, G., Casals, F., Prado-Martinez, J., Goossens, B., Verschoor, E.J., Warren, K.S., Singleton, I., Marques, D.A., Pamungkas, J., Perwitasari-Farajallah, D., Rianti, P., Tuuga, A., Gut, I.G., Gut, M., Orozco-Ter Wengel, P., Van Schaik, C.P., Bertranpetit, J., Anisimova, M., Scally, A., Marques-Bonet, T., Meijaard, E & Krutzen, M. (2017): Morphometric, behavioural, and genomic evidence for a new orangutan species. *Current Biology* 27: DOI: 10.1016/j.cub.2017.09.047

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Hylobatidae	*Hylobates abbotti* *Hylobates funereus*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
Hylobatidae	*Nomascus annamensis*	Van Ngoc Thinh, Mootnick, A. R., Vu Ngoc Thanh, Nadler, T. & Roos, C. (2010). A new species of crested gibbon from the central Annamite mountain range. Vietnamese Journal of Primatology, **4**: 1–12.
Indriidae	*Propithecus candidus* *Propithecus coronatus*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
Lemuriidae	*Eulemur flavifrons*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
Lorisidae	*Nycticebus javanicus*	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., & Wilson, D.E. 2013. *Handbook of the Mammals of the World. 3. köide. Primates*. Lynx Edicions, Barcelona.
Lorisidae	*Nycticebus kayan*	Munds, R.A., Nekaris, K.A.I. & Ford, S.M. (2013). Taxonomy of the bornean slow loris, with new species *Nycticebus kayan* (Primates, Lorisidae). *American Journal of Primatology*, **75**: 46–56.
Pitheciidae	*Cacajao melanocephalus* *Cacajao oukary*	Ferrari, S. F., Guedes, P. G., Figueiredo-Ready, W. M. B. & Barnett, A. A. (2014). Reconsidering the taxonomy of the Black-faced Uacaris, *Cacajao melanocephalus* group (Mammalia: Pitheciidae), from the northern Amazon Basin. *Zootaxa*, **3866** (3): 353–370.
Pitheciidae	*Cheracebus* spp. *Plecturocebus* spp.	Byrne, H, Rylands, A.B., Cameiro, J.C., Alfaro, J.W.L., Bertuol, F., Da Silva, M.N.F., Messias, M., Groves, C.P., Mittermeier, R.A., Farias, I., Hrbek, T., Schneider, H., Sampaio, I. & Boubli, J.P. (2016). Phylogenetic relationships of the New World titi monkeys (Callicebus): first appraisal of taxonomy based on molecular evidence. *Frontiers in Zoology* 13 (10): 1–25. https://doi.org/10.1186/s12983-016-0142-4.
Pitheciidae	*Pithecia cazuzai* *Pithecia chrysocephala* *Pithecia hirsuta* *Pithecia inusta* *Pithecia isabela* *Pithecia milleri* *Pithecia mittermeieri* *Pithecia napensis* *Pithecia pissinattii* *Pithecia rylandsi* *Pithecia vanzolinii*	Marsh, L.K. (2014). A taxonomic revision of the saki monkeys, *Pithecia* Desmarest, 1804. *Neotropical Primates*, **21**: 1–163.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Pitheciidae	*Plecturocebus grovesi*	Boubli, J.P., Byrne, H., Da Silva, M.N.F., Silva-Junior, J., Araujo, R.C., Bertuol, F., Goncalves, J., De Melo, F.R., Rylands, A.B., Mittermeier, R.A., Silva, F.E., Nash, S.D., Canale, G., Alencar, R De M., Rossi, R.V., Carneiro, J., Sampaio, I., Farias, I.P., Schneider, H & Hrbek, T. (2018). On a new species of titi monkey (Primates: *Plecturocebus* Byrne *et al.*, 2016), from Alta Floresta, southern Amazon, Brazil. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 132: 117–137.
	Tarsiidae	*Tarsius lariang*	Merker, S. & Groves, C.P. (2006). *Tarsius lariang*: A new primate species from Western Central Sulawesi. *International Journal of Primatology*, **27** (2): 465–485.
	Tarsiidae	*Tarsius spectrumgurskyae* *Tarsius supriatnai*	Shekelle, M., Groves, C.P., Maryanto, I. & Mittermeier, R.A. (2017). Two new tarsier species (Tarsiidae, Primates) and the biogeography of Sulawesi, Indonesia. *Primate Conservation* 31: 61–70.
	Tarsiidae	*Tarsius tumpara*	Shekelle, M., Groves, C., Merker, S. & Supriatna, J. (2010). *Tarsius tumpara:* A new tarsier species from Siau Island, North Sulawesi. *Primate Conservation*, **23**: 55–64.
PROBOSCIDEA	Elephantidae	*Loxodonta africana*	Wilson, D. E. & Reeder, D. M. (1993). *Mammal Species of the World: a Taxonomic and Geographic Reference*. Teine trükk. xviii + 1207 lk, Washington (Smithsonian Institution Press).
SCANDENTIA	Tupaiidae	*Tupaia everetti*	Roberts, T. E., Lanier, H. C., Sargis, E. J. & Olson, L. E. (2011). Molecular phylogeny of treeshrews (Mammalia: Scandentia) and the timescale of diversification in Southeast Asia. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **60** (3): 358–372.
	Tupaiidae	*Tupaia palawanensis*	Sargis, E. J., Campbell, K. K. & Olson, L. E. (2014). Taxonomic boundaries and craniometric variation in the treeshrews (Scandentia, Tupaiidae) from the Palawan faunal region. *Journal of Mammalian Evolution*, **21** (1): 111–123.
AVES			
		Lindude nimetused seltsi ja sugukonna tasemel	Morony, J. J., Bock, W. J. & Farrand, J., Jr. (1975). *Reference List of the Birds of the World*. American Museum of Natural History. 207 lk.
		Kõik linnuliigid, v.a allpool nimetatud taksonid	Dickinson, E.C. (ed.) (2003). The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World. Läbivaadatud ja täiendatud kolmas trükk. 1039 lk. London (Christopher Helm). Koos väljaandega Dickinson, E.C. (2005). 4. corrigendum (2.6.2005) Howard & Moore kolmandale trükile (2003).
APODIFORMES	Trochilidae	*Amazilia hoffmanni* *Amazilia saucerottei*	Jiménez, R.A. & Ornelas, J.F. (2016). Historical and current introgression in a Mesoamerican hummingbird species complex: a biogeographic perspective. *PeerJ*. 2016; 4: e1556. doi:10.7717/peerj.1556.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Trochilidae	*Anthracothorax nigricollis iridescens* *Phaethornis longirostris* *Phaethornis mexicanus* *Selasphorus calliope*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Trochilidae	*Hylocharis leucotis* *Hylocharis xantusii* *Campylopterus curvipennis* *Campylopterus excellens* *Phaeochroa cuvierii*	Dickinson, E.C. & Remsen, J.V. (eds.) (2013). *The Howard & Moore complete checklist of the birds of the world. 4.trükk, 1. köide. Non-Passerines.* Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0- 8.
	Trochilidae	*Chlorostilbon lucidus*	Pacheco, J. F. & Whitney, B. M. (2006). Mandatory changes to the scientific names of three Neotropical birds *Bull. Brit. Orn. Club*, **126**: 242–244.
	Trochilidae	*Eriocnemis isabellae*	Cortés-Diago, A., Ortega, L. A., Mazariegos-Hurtado, L. & Weller, A.-A. (2007) A new species of *Eriocnemis* (Trochilidae) from southwest Colombia. *Ornitologia Neotropical*, **18**:161–170.
	Trochilidae	*Oreotrochilus cyanolaemus*	Sornoza-Molina, F., Freile, J.F., Nilsson, J., Krabbe, N. & Bonaccorso, E. (2018). A striking, critically endangered, new species of hillstar (Trochilidae: *Oreotrochilus*) from the southwestern Andes of Ecuador. *The Auk: Ornithological Advances*, 135(4), 1146–1171. https://doi.org/10.1642/AUK-18-58.1.
	Trochilidae	*Phaethornis aethopyga*	Piacentini, V. Q., Aleixo, A. & Silveira, L. F. (2009). Hybrid, subspecies or species? The validity and taxonomic status of *Phaethornis longuemareus aethopyga* Zimmer, 1950 (Trochilidae). *Auk*,**126**: 604–612.
CICONIIFORMES	Phoenicopteridae	*Phoenicopterus roseus* *Phoenicopterus ruber*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
FALCONIFORMES	Accipitridae	*Accipiter hiogaster* *Accipiter novaehollandiae* *Buteo nitidus* *Buteo plagiatus* *Buteogallus anthracinus* *Buteogallus gundlachii* *Buteogallus solitarius* *Chondrohierax uncinatus* *Chondrohierax wilsonii* *Circus cyaneus* *Circus hudsonius* *Leptodon cayanensis* *Leptodon forbesi* *Pseudastur albicollis* *Rupornis magnirostris* *Spizaetus melanoleucus*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Accipitridae	*Aquila hastata*	Parry, S. J., Clark, W. S. & Prakash, V. (2002). On the taxonomic status of the Indian Spotted Eagle *Aquila hastata*. Samas, **144**: 665–675.
	Accipitridae	*Buteo socotraensis*	Porter, R. F. & Kirwan, G. M. (2010). Studies of Socotran birds VI. The taxonomic status of the Socotra Buzzard. *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, **130** (2): 116–131.
	Accipitridae	*Geranoaetus albicaudatus*	Dickinson, E.C. & Remsen, J.V. (eds.) (2013). *The Howard & Moore complete checklist of the birds of the world. 4.trükk, 1. köide. Non-Passerines.* Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0- 8.
	Falconidae	*Falco peregrinus* (sh *Falco pelegrinoides*)	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Falconidae	*Micrastur mintoni*	Whittaker, A. (2002). A new species of forest-falcon (Falconidae: *Micrastur*) from southeastern Amazonia and the Atlantic rainforests of Brazil. *Wilson Bulletin*, **114**: 421–445.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
GRUIFORMES	Gruidae	*Antigone antigone* *Antigone canadensis* *Antigone rubicunda* *Antigone vipio* *Leucogeranus leucogeranus*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Rallidae	*Hypotaenidia sylvestris*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
PASSERIFORMES	Muscicapidae	*Garrulax taewanus*	Collar, N. J. (2006). A partial revision of the Asian babblers (Timaliidae). *Forktail*, **22**: 85–112.
	Paradisaeidae	*Lophorina niedda* *Lophorina minor* *Lophorina superba*	Scholes, E. & Laman, T.G. (2018). Distinctive courtship phenotype of the Vogelkop Superb Bird-of-Paradise *Lophorina niedda* Mayr, 1930 confirms new species status. *PeerJ* 6:e4621 https://doi.org/10.7717/peerj.4621.
PSITTACIFORMES	Cacatuidae	*Cacatua goffiniana*	Roselaar, C. S. & Michels, J. P. (2004). Nomenclatural chaos untangled, resulting in the naming of the formally undescribed *Cacatua* species from the Tanimbar Islands, Indonesia (Psittaciformes: Cacatuidae). *Zoologische Verhandelingen*, **350**: 183–196.
	Cacatuidae	*Zanda baudinii* *Zanda latirostris*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines.* Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Loriidae	*Trichoglossus haematodus*	Collar, N. J. (1997). Family Psittacidae (Parrots). Väljaandes del Hoyo, J., Elliot, A. and Sargatal, J. (eds.), *Handbook of the Birds of the World*, **4** (Sandgrouse to Cuckoos): 280–477. Barcelona (Lynx Edicions).
	Psittacidae	*Aratinga maculata*	Nemesio, A. & Rasmussen, C. (2009). The rediscovery of Buffon' s „Guarouba“ or „Perriche jaune“: two senior synonyms of Aratinga pintoi Silveira, Lima & Höfling, 2005 (Aves: Psittaciformes). *Zootaxa*, **2013**: 1–16.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Psittacidae	*Eupsittula canicularis* *Eupsittula nana* *Myiopsitta luchsi* *Myiopsitta monachus* *Psephotellus chrysopterygius* *Psephotellus dissimilis* *Psephotellus pulcherrimus* *Psephotellus varius* *Psittacara holochlorus* *Pyrilia haematotis*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines*. Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
Psittacidae	*Forpus modestus*	Pacheco, J. F. & Whitney, B. M. (2006). Mandatory changes to the scientific names of three Neotropical birds. *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, **126**: 242–244.
Psittacidae	*Pionopsitta aurantiocephala*	Gaban-Lima, R., Raposo, M. A. & Hofling, E. (2002). Description of a new species of *Pionopsitta* (Aves: Psittacidae) endemic to Brazil. *Auk*, **119**: 815–819.
Psittacidae	*Poicephalus robustus* *Poicephalus fuscicollis*	Coetzer, W.G., Downs, C.T., Perrin, M.R. & Willows-Munro, S. (2015). Molecular Systematics of the Cape Parrot (*Poicephalus robustus*). Implications for Taxonomy and Conservation. *PLoS ONE*, 10(8): e0133376. doi: 10.1371/journal.pone.0133376
Psittacidae	*Psittacara strenuus* *Pezoporus flaviventris* *Pezoporus wallicus*	Dickinson, E.C. & Remsen, J.V. (eds.) (2013). *The Howard & Moore complete checklist of the birds of the world. 4.trükk, 1. köide. Non-Passerines*. Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0- 8.
Psittacidae	*Psittacula intermedia*	Collar, N. J. (1997) Family Psittacidae (Parrots). Väljaandes del Hoyo, J., Elliot, A. and Sargatal, J. (eds.), *Handbook of the Birds of the World*, **4** (Sandgrouse to Cuckoos): 280–477. Barcelona (Lynx Edicions).
Psittacidae	*Pyrrhura griseipectus*	Olmos, F., Silva, W. A. G. & Albano, C. (2005). Grey-breasted Conure *Pyrrhura griseipectus*, an overlooked endangered species. *Cotinga*, **24**: 77–83.
Psittacidae	*Pyrrhura parvifrons*	Arndt, T. (2008). Anmerkungen zu einigen *Pyrrhura*-Formen mit der Beschreibung einer neuen Art und zweier neuer Unterarten. *Papageien*, **8:** 278–286.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
STRIGIFORMES	Strigidae	*Ciccaba virgata* *Megascops asio* *Megascops barbarus* *Megascops guatemalae* *Megascops kennicottii* *Megascops seductus* *Megascops trichopsis* *Psiloscops flammeolus*	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. 1. köide. Non-Passerines*. Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978–84-96553-94–1.
	Strigidae	*Glaucidium mooreorum*	da Silva, J. M. C., Coelho, G. & Gonzaga, P. (2002). Discovered on the brink of extinction: a new species of pygmy owl (Strigidae: Glaucidium) from Atlantic forest of northeastern Brazil. *Ararajuba*, **10**(2): 123–130.
	Strigidae	*Megascops gilesi*	Krabbe, N.K. (2017). A new species of *Megascops* (Strigidae) from the Sierra Nevada de Santa Marta, Colombia, with notes on voices of New World screech-owls. *Ornitología Colombiana* **16**: 1–27.
	Strigidae	*Ninox burhani*	Indrawan, M. & Somadikarta, S. (2004). A new hawk-owl from the Togian Islands, Gulf of Tomini, central Sulawesi, Indonesia. *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, **124**: 160–171.
	Strigidae	*Otus thilohoffmanni*	Warakagoda, D. H. & Rasmussen, P. C. (2004). A new species of scops-owl from Sri Lanka. *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, **124** (2): 85–105.
	Strigidae	*Strix butleri* *Strix hadorami*	Kirwan, G.M., Schweizer, M. & Copete, J.L. (2015). Multiple lines of evidence confirm that Hume's Owl *Strix butleri* (A. O. Hume, 1878) is two species, with description of an unnamed species (Aves: Non-Passeriformes: Strigidae). *Zootaxa*. ***3904*** *(1): 28–50*.
REPTILIA			
CROCODYLIA & RHYNCHOCEPHALIA		Crocodylia ja Rhynchocephalia v.a allpool nimetatud taksonid	Wermuth, H. & Mertens, R. (1996) (uus trükk). *Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen*. xvii + 506 lk Jena (Gustav Fischer Verlag).
	Crocodylidae	*Crocodylus johnstoni*	Tucker, A. D. (2010). The correct name to be applied to the Australian freshwater crocodile, *Crocodylus johnstoni* [Krefft, 1873]. *Australian Zoologist*, **35** (2): 432–434.
	Sphenodontidae	*Sphenodon* spp.	Hay, J. M., Sarre, S. D., Lambert, D. M., Allendorf, F. W. & Daugherty, C. H. (2010). Genetic diversity and taxonomy: a reassessment of species designation in tuatara (*Sphenodon*: Reptilia). *Conservation Genetics*, **11** (93): 1063–1081.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
SAURIA		Sugukondade piiritlemiseks Sauria taksoni raames	Pough, F. H., Andrews, R. M., Cadle, J. E., Crump, M. L., Savitzky, A. H. & Wells, K. D. (1998). *Herpetology*. Upper Saddle River/New Jersey (Prentice Hall).
	Agamidae	*Ceratophora* spp. *Cophotis* spp. *Lyriocephalus* spp.	Uetz, P., Freed, P., Aguilar, R. & Hosek, J. (eds.) (2022). Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „The Reptile Database“ , 2. mai 2020. aasta versioon, mida kasutati 5. mail 2020 teabe saamiseks perekondadesse *Agamidae*, *Gekkonidae* ja *Viperidae* kuuluvate liikide kohta; https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES. pdf.
	Agamidae	*Saara* spp. *Uromastyx* spp.	Wilms, T. M., Böhme, W., Wagner, P., Lutzmann, N. & Schmitz, A. (2009). On the phylogeny and taxonomy of the genus *Uromastyx* Merrem, 1820 (Reptilia: Squamata: Agamidae: Uromastycinae) – resurrection of the genus *Saara* Gray, 1845. *Bonner zool. Beiträge*, **56** (1–2): 55–99.
	Anguidae	*Abronia* spp.	UETZ, P., FREED, P. & HŎSEK, J. (eds.) (2016). Taxonomic checklist of the species of the genus *Abronia*. Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „The Reptile Database“ (15. augusti 2016. aasta versioon, mida kasutati 11. mail 2017). Vt AC29 protokolli 2. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf.
	Anguidae	*Abronia morenica*	Clause, A.G., Luna-Reyes, R. & Nieto-Montes de Oca, A. (2020): A New Species of *Abronia* (Squamata: Anguidae) from a Protected Area in Chiapas, Mexico. *Herpetologica* 76(3): 330–343. https://doi.org/10.1655/Herpetologica-D-19-00047
	Chamaeleonidae	*Chamaleonidae* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Glaw, F. (2015). Taxonomic checklist of chamaeleons (Squamata: Chamaeleonidae). *Vertebrate Zoology*, 65 (2): 167–246. (http://www.senckenberg.de/files/content/forschung/publikationen/vertebratezoology/vz65-2/01_vertebrate_zoology_65-2_glaw_167-246.pdf)
	Chamaeleonidae	*Brookesia antakarana* (sh *B. ambreensis*)	SCHERZ, M. D., GLAW, F., RAKOTOARISON, A., WAGLER, M. & VENCES, M. (2018): Polymorphism and synonymy of *Brookesia antakarana* and *B. ambreensis*, leaf chameleons from Montagne d'Ambre in north Madagascar. Salamandra 54 (4): 259–268
	Chamaeleonidae	*Calumma gehringi*	PRÖTZEL, D., VENCES, M., SCHERZ, M. D., VIEITES, D. R. & GLAW, F. (2017): Splitting and lumping: An integrative taxonomic assessment of Malagasy chameleons in the *Calumma guibei* complex results in the new species *C. gehringi* sp. nov. - *Vertebrate Zoology* 67 (2): 231–249.
	Chamaeleonidae	*Calumma juliae* *Calumma lefona* *Calumma uetzi*	PRÖTZEL, D., HAWLITSCHEK, O., SCHERZ, M. D., RATSOAVINA. F. M. & GLAW, F. (2018): Endangered beauties: micro-CT cranial osteology, molecular genetics and external morphology reveal three new species of chameleons in the *Calumma boettgeri* complex (Squamata: Chamaeleonidae). *Zoological Journal of the Linnean Society* zlx112, DOI: 10.1093/zoolinnean/zlx112

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Chamaeleonidae	*Calumma roaloko*	PRÖTZEL, D., LAMBERT, S. M., ANDRIANOSOLO, G. T., HUTTER, C. R., COBB, K. A., SCHERZ, M. D. & GLAW, F. (2018): The smallest 'true chameleon' from Madagascar: a new, distinctly colored species of the *Calumma boettgeri* complex (Squamata, Chamaeleonidae). – *Zoosystematics and Evolution* 94 (2): 409–423
Chamaeleonidae	*Kinyongia itombwensis* *Kinyongia rugegensis* *Kinyongia tolleyae*	HUGHES, D. F., KUSAMBA, C., BEHANGANA, M. & GREENBAUM, E. (2017): Integrative taxonomy of the Central African forest chameleon, *Kinyongia adolfifriderici* (Sauria: Chamaeleonidae), reveals underestimated species diversity in the Albertine Rift. – *Zoological Journal of the Linnean Society* 181 (2): 400–438.
Chamaeleonidae	*Kinyongia msuyae*	MENEGON, M., LOADER, S. P., DAVENPORT, T. R. B., HOWELL, K. M, TILBURY, C. R., MACHAGA, S. & TOLLEY, K.A. (2015): A new species of chameleon (Sauria: Chamaeleonidae: *Kinyongia*) highlights the biological affinities between the Southern Highlands and Eastern Arc Mountains of Tanzania. - *Acta Herpetologica* 10 (2): 111–120.
Cordylidae	*Cordylidae* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Stanley, E. L., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Branch, W. R. & P. le F. N. (2011). Between a rock and a hard polytomy: rapid radiation in the rupicolous girdled lizards (Squamata: Cordylidae). *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **58** (1): 53–70.
Cordylidae	*Cordylus marunguensis*	Greenbaum, E., Stanley, E. L., Kusamba, C., Moninga, W. M., Goldberg, S. R. & Cha (2012). A new species of *Cordylus* (Squamata: Cordylidae) from the Marungu Plateau of south-eastern Democratic Republic of the Congo. *African Journal of Herpetology*, **61** (1): 14–39.
Cordylidae	*Cordylus namakuiyus*	STANLEY, E. L., CERÍACO, L. M. P., BANDEIRA, S., VALERIO, H., BATES, M. F. & BRANCH, W. R. (2016): A review of *Cordylus machadoi* (Squamata: Cordylidae) in southwestern Angola, with the description of a new species from the Pro-Namib desert. – *Zootaxa* 4061 (3): 201–226.
Eublepharidae	*Goniurosaurus* spp.	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R., & HÖSEK, J. (eds.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „The Reptile Database“ , 20. märtsi 2022. aasta versioon, mida kasutati 5. mail 2022 teabe saamiseks perekonda *Eublepharidae* kuuluvate liikide kohta; https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES.pdf.
Gekkonidae	*Cnemaspis psychedelica*	Grismer, L. L., Ngo, V. T. & Grismer, J. L. (2010). A colorful new species of insular rock gecko (*Cnemaspis* Strauch 1887) from southern Vietnam. *Zootaxa*, **58**: 46–58.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Gekkonidae	*Dactylonemis* spp. *Hoplodactylus* spp. *Mokopirirakau* spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. & Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans–Tasman affinities. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **59** (1): 1–22.
Gekkonidae	*Gekko gecko* (sh *Gekko reevesii*)	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R., & HÖSEK, J. (eds.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „The Reptile Database“ , 2. mai 2020. aasta versioon, mida kasutati 5. mail 2020 teabe saamiseks perekondadesse *Agamidae, Gekkonidae* ja *Viperidae* kuuluvate liikide kohta; https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES. pdf.
Gekkonidae	*Gonatodes daudini*	POWELL, R., & R.W. HENDERSON. 2005. A new species of *Gonatodes* (Squamata: Gekkonidae) from the West Indies. Carib. J. Sci. 41 (4): 709–715
Gekkonidae	*Lygodactylus williamsi*	Teave liikide kohta pärineb järgmisest allikast: UETZ, P., FREED, P. & HŎSEK, J. (eds.) (2016). The Reptile Database (15. augusti 2016. aasta versioon, mida kasutati 11. mail 2017). Vt AC29 protokolli 2. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Gekkonidae	*Nactus serpensinsula*	Kluge, A.G. (1983). Cladistic relationships among gekkonid lizards. Copeia, **2**: 465–475.
Gekkonidae	*Naultinus* spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. & Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans–Tasman affinities. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **59** (1): 1–22.
Gekkonidae	*Paroedura androyensis*	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R., & HÖSEK, J. (eds.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „The Reptile Database“ , 2. mai 2020. aasta versioon, mida kasutati 5. mail 2020 teabe saamiseks perekondadesse *Agamidae, Gekkonidae* ja *Viperidae* kuuluvate liikide kohta; https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES. pdf.
Gekkonidae	*Paroedura masobe*	Nussbaum, R.A. & Raxworthy, C.J. (1994). A new rainforest gecko of the genus *Paroedura* Günther from Madagascar. *Herpetological Natural History*, **2** (1): 43–49.
Gekkonidae	*Phelsuma* spp. *Rhoptropella* spp.	Glaw, F. & Rösler, H. (2015). Taxonomic checklist of the day geckos of the genera *Phelsuma* Gray, 1825 ja *Rhoptropella* Hewitt, 1937 (Squamata: Gekkonidae). *Vertebrate Zoology*, **65** (2): 167–246.
Gekkonidae	*Toropuku* spp. *Tukutuku* spp. *Woodworthia* spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. & Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans–Tasman affinities. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **59** (1): 1–22.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Gekkonidae	*Uroplatus* spp., v.a allpool nimeatud taksonid	Raxworthy, C.J. (2003). Introduction to the reptiles. Väljaandes: Goodman, S.M. & Bernstead, J.P. (eds.), *The natural history of Madagascar*: 934–949. Chicago.
Gekkonidae	*Uroplatus fiera*	RATSOAVINA, F. M., RANJANAHARISOA, F. A., GLAW, F., RASELIMANANA, A. P., MIRALLES, A. & VENCES, M. (2015): A new leaf-tailed gecko of the *Uroplatus ebenaui* group (Squamata: Gekkonidae) from Madagascar's central eastern rainforests. – *Zootaxa* 4006 (1): 143–160.
Gekkonidae	*Uroplatus fotsivava* *Uroplatus kelirambo*	RATSOAVINA, F. M., GEHRING, P.-S., SCHERZ, M. D., VIEITES, D. R., GLAW, F. & VENCES, M. (2017): Two new species of leaf-tailed geckos (*Uroplatus*) from the Tsaratanana mountain massif in northern Madagascar. Zootaxa 4347 (3): 446–464.
Gekkonidae	*Uroplatus finiavana*	Ratsoavina, F. M., Louis jr., E. E., Crottini, A., Randrianiaina, R. -D., Glaw, F. & Vences, M. (2011). A new leaf tailed gecko species from northern Madagascar with a preliminary assessment of molecular and morphological variability in the *Uroplatus ebenaui* group. *Zootaxa*, **3022**: 39–57.
Gekkonidae	*Uroplatus giganteus*	Glaw, F., Kosuch, J., Henkel, W. F., Sound, P. & Böhme, W. (2006). Genetic and morphological variation of the leaf-tailed gecko *Uroplatus fimbriatus* from Madagascar, with description of a new giant species. *Salamandra*, **42**: 129–144.
Gekkonidae	*Uroplatus pietschmanni*	Böhle, A. & Schönecker, P. (2003). Eine neue Art der Gattung *Uroplatus* Duméril, 1805 aus Ost-Madagaskar (Reptilia: Squamata: Gekkonidae). *Salamandra*, **39** (3/4): 129–138.
Gekkonidae	*Uroplatus sameiti*	Raxworthy, C. J., Pearson, R. G., Zimkus, B. M., Reddy, S., Deo, A. J., Nussbaum, R. A. & Ingram, C. M. (2008). Continental speciation in the tropics: contrasting biogeographic patterns of divergence in the *Uroplatus* leaf-tailed gecko radiation of Madagascar. *Journal of Zoology*, **275**: 423–440.
Iguanidae	*Iguanidae* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Hollingsworth, B. D. (2004). The Evolution of Iguanas: An Overview of Relationships and a Checklist of Species. Väljaandes: *Iguanas: Biology and Conservation* (Alberts, A. C., Carter, R. L., Hayes, W. K. & Martins, E. P., Eds): 19–44. Berkeley (University of California Press).
Iguanidae	*Brachylophus bulabula*	Keogh, J. S., Edwards, D. L., Fisher, R. N. & Harlow, P. S. (2008). Molecular and morphological analysis of the critically endangered Fijian iguanas reveals cryptic diversity and a complex biogeographic history. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, **363** (1508): 3413–3426.
Iguanidae	*Brachylophus gau*	FISHER, R. N., NIUKULA, J., WATLING, D. & HARLOW, P. S. (2017): A new species of iguana *Brachylophus* Cuvier 1829 (Sauria: Iguania: Iguanidae) from Gau Island, Fiji Islands. *Zootaxa* 4273(3): 407–422.
Iguanidae	*Conolophus marthae*	Gentile, G. & Snell, H. (2009). *Conolophus marthae* sp. nov. (Squamata, Iguanidae), a new species of land iguana from the Galápagos archipelago. *Zootaxa*, **2201**: 1–10.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Iguanidae	*Ctenosaura spp*.	Iguana Taxonomy Working Group (2016). A checklist of the iguanas of the world (Iguanidae; Iguaninae). Väljaandes: *Iguanas: Biology, Systematics, and Conservation* (J. B. Iverson, T.D. Grant, C .R. Knapp, and S. A. Pasachnik, Eds.): 4–46. Herpetological Conservation and Biology 11(Monograph 6).
Iguanidae	*Cyclura lewisi*	Burton, F. J. (2004). Revision to Species *Cyclura nubila lewisi*, the Grand Cayman Blue Iguana. *Caribbean Journal of Science*, **40** (2): 198–203.
Iguanidae	*Phrynosoma blainvillii* *Phrynosoma cerroense* *Phrynosoma wigginsi*	Montanucci, R.R. (2004). Geographic variation in *Phrynosoma coronatum* (Lacertilia, Phrynosomatidae): further evidence for a peninsular archipelago. *Herpetologica*, **60**: 117.
Lanthanotidae	Lanthanotidae spp.	UETZ, P., FREED, P. & HŎSEK, J. (eds.) (2016). Sugukonda, perekonda ja liike käsitlev teave pärineb veebisaidilt „Integrated Taxonomic Information Service“ (ITIS) ja liike käsitlev teave pärineb allikast „The Reptile database“ (15. augusti 2016. aasta versioon, mida kasutati 11. mail 2017). Vt AC29 protokolli 2. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Teiidae	*Teiidae* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Harvey, M. B., Ugueto, G. N. & Gutberlet, R. L. Jr. (2012). Review of teiid morphology with a revised taxonomy and phylogeny of the Teiidae (Lepidosauria: Squamata: *Zootaxa*, **3459**: 1–156.
Teiidae	*Tupinambis cryptus* *Tupinambis cuzcoensis* *Tupinambis zuliensis*	MURPHY, J.C., JOWERS, M.J., LEHTINEN, R.M., CHARLES, S.P., COLLI, G.R., PERES, A.K. JR, HENDRY, C.R. & PYRON, R.A. (2016): Cryptic, sympatric diversity in tegu lizards of the *Tupinambis teguixin* group (Squamata, Sauria, Teiidae) and the description of three new species. – PLoS ONE 11(8): e0158542.doi:10.1371/journal.pone.0158542.
Varanidae	*Varanidae* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Böhme, W. (2003). Checklist of the living monitor lizards of the world (family Varanidae) *Zoologische Verhandelingen*, *Leiden*, **341**: 1–43. Koos väljaandega Koch, A., Auliya, M. & Ziegler, T. (2010.: Updated Checklist of the living monitor lizards of the world (Squamata: Varanidae). – Bonn zoological Bulletin, **57** (2): 127–136.
Varanidae	*Varanus bangonorum* *Varanus dalubhasa* *Varanus samarensis*	Welton, L. J., Travers, S. L., Siler, C. D. & Brown, R. M. (2014). Integrative taxonomy and phylogeny-based species delimitation of Philippine water monitor lizards (*Varanus salvator* complex) with descriptions of two new cryptic species. *Zootaxa*, **3881** (3): 201–227.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Varanidae	*Varanus douarrha* *Varanus indicus*	WEIJOLA, V., KRAUS, F., VAHTERA, V., LINDQVIST, C. & DONNELLAN, S.C. (2017): Reinstatement of *Varanus douarrha* Lesson, 1830 as a valid species with comments on the zoogeography of monitor lizards (Squamata: Varanidae) in the Bismarck Archipelago, Papua New Guinea. – Australian Journal of Zoology, doi: 10.1071/ZO16038.
	Varanidae	*Varanus semotus*	WEIJOLA, V., DONNELLAN, S.C. & LINDQVIST, C. (2016): A new blue-tailed monitor lizard (Reptilia, Squamata, *Varanus*) of the *Varanus indicus* group from Mussau Island, Papua New Guinea. – ZooKeys **568**: 129–154, doi: 10.3897/zookeys.568.6872.
	Varanidae	*Varanus hamersleyensis*	Maryan, B., Oliver, P. M., Fitch, A. J. & O'Connell, M. (2014). Molecular and morphological assessment of *Varanus pilbarensis* (Squamata: Varanidae), with a description of a new species from the southern Pilbara, Western Australia. *Zootaxa*, **3768** (2): 139–158.
	Varanidae	*Varanus nesterovi*	Böhme, W., Ehrlich, K., Milto, K. D., Orlov, N. & Scholz, S. (2015). A new species of desert monitor lizard (Varanidae: *Varanus*: *Psammosaurus*) from the western Zagros region (Iraq, Iran). *Russian Journal of Herpetology*, **22** (1): 41–52.
	Varanidae	*Varanus sparnus*	Doughty, P., Kealley, L., Fitch, A. & Donnellan, S. C. (2014). A new diminutive species of *Varanus* from the Dampier Peninsula, western Kimberley region, Western Australia. *Records of the Western Australian Museum*, **29**: 128–140.
SERPENTES		*Loxocemidae* spp. *Pythonidae* spp. *Boidae* spp. *Bolyeriidae* spp. *Tropidophiidae* spp. *Viperidae* spp. perekondade *Acrantophis, Sanzinia, Calabaria, Lichanura* allesjätmine, ning v.a liigid, mis on loetletud allpool	McDiarmid, R. W., Campbell, J. A. & Touré, T. A. (1999). *Snake Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference*. 1. köide, Washington, D.C. (The Herpetologists' League).
	Boidae	*Candoia paulsoni* *Candoia superciliosa*	Smith, H. M., Chiszar, D., Tepedelen, K. & van Breukelen, F. (2001). A revision of the bevelnosed boas (*Candoia carinata* complex) (Reptilia: Serpentes). *Hamadryad*, **26** (2): 283–315.
	Boidae	*Corallus batesii*	Henderson, R. W., Passos, P. & Feitosa, D. (2009). Geographic variation in the Emerald Treeboa, *Corallus caninus* (Squamata: Boidae). *Copeia*, **2009** (3): 572–582.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Boidae	*Epicrates crassus* *Epicrates assisi* *Epicrates alvarezi*	Passos, P. & Fernandes, R. (2008). Revision of the *Epicrates cenchria* complex (Serpentes: Boidae). *Herpetological Monographs*, **22**: 1–30.
Boidae	*Epicrates cenchria* *Epicrates maurus* *Chilabothrus* spp.	REYNOLDS, R.G., NIEMILLER, M.L., HEDGES, S.B., DORNBURG, A., PUENTE-ROLÓN, A.R., & REVELL, L.J. (2013): Molecular phylogeny and historical biogeography of West Indian boid snakes (*Chilabothrus*). *Molecular Phylogenetics and Evolution* 68(3):461–470. doi:10.1016/j.ympev.2013.04.02
Boidae	*Eryx borrii*	Lanza, B. & Nistri, A. (2005). Somali Boidae (genus *Eryx* Daudin 1803) and Pythonidae (genus *Python* Daudin 1803) (Reptilia Serpentes). *Tropical Zoology*, **18** (1): 67–136.
Boidae	*Eunectes beniensis*	Dirksen, L. (2002). *Anakondas*. NTV Wissenschaft.
Colubridae	*Xenochrophis piscator* *Xenochrophis schnurrenbergeri* *Xenochrophis tytleri*	Vogel, G. & David, P. (2012). A revision of the species group of *Xenochrophis piscator* (Schneider, 1799) (Squamata: Natricidae). *Zootaxa*, **3473**: 1–60.
Elapidae	*Micrurus ruatanus*	McCranie, J. R. (2015). A checklist of the amphibians and reptiles of Honduras, with additions, comments on taxonomy, some recent taxonomic decisions, and areas of further studies needed. *Zootaxa*, **3931** (3): 352–386.
Elapidae	*Naja atra* *Naja kaouthia*	Wüster, W. (1996). Taxonomic change and toxinology: systematic revisions of the Asiatic cobras (*Naja naja* species complex). *Toxicon*, **34**: 339–406.
Elapidae	*Naja mandalayensis*	Slowinski, J. B. & Wüster, W. (2000). A new cobra (Elapidae: Naja) from Myanmar (Burma). *Herpetologica*, **56**: 257–270.
Elapidae	*Naja oxiana* *Naja philippinensis* *Naja sagittifera* *Naja samarensis* *Naja siamensis* *Naja sputatrix* *Naja sumatrana*	Wüster, W. (1996). Taxonomic change and toxinology: systematic revisions of the Asiatic cobras (*Naja naja* species complex). *Toxicon*, **34**: 339–406.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Pythonidae	*Leiopython bennettorum* *Leiopython biakensis* *Leiopython fredparkeri* *Leiopython huonensis* *Leiopython hoserae*	Schleip, W. D. (2008). Revision of the genus *Leiopython* Hubrecht 1879 (Serpentes: Pythonidae) with the redescription of taxa recently described by Hoser (2000) and the description of new species. *Journal of Herpetology*, **42** (4): 645–667.
Pythonidae	*Malayopython reticulatus* *Malayopython timoriensis*	REYNOLDS, R.G., NIEMILLER, M.L, AND REVELL, L.J. (2014): Toward a Tree-of-Life for the boas and pythons: Multilocus species-level phylogeny with unprecedented taxon sampling. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 71: 201–213.
Pythonidae	*Morelia clastolepis* *Morelia kinghorni* *Morelia nauta* *Morelia tracyae*	Harvey, M. B., Barker, D. B., Ammerman, L. K. & Chippindale, P. T. (2000). Systematics of pythons of the *Morelia amethistina* complex (Serpentes: Boidae) with the description of three new species. *Herpetological Monographs*, **14**: 139–185.
Pythonidae	*Python bivittatus* *Python molurus*	Jacobs, H. J., Auliya, M. & Böhme, W. (2009). Zur Taxonomie des Dunklen Tigerpythons, *Python molurus bivittatus* KUHL, 1820, speziell der Population von Sulawesi. *Sauria*, **31**: 5–16.
Pythonidae	*Python breitensteini* *Python brongersmai*	Keogh, J. S., Barker, D. G. & Shine, R. (2001). Heavily exploited but poorly known: systematics and biogeography of commercially harvested pythons (*Python curtus* group) in Southeast Asia. *Biological Journal of the Linnean Society*, **73**: 113–129.
Pythonidae	*Python kyaiktiyo*	Zug, G.R., Grotte, S. W. & Jacobs, J. F. (2011). Pythons in Burma: Short-tailed python (Reptilia: Squamata: *Proceedings of the biological Society of Washington*, **124** (2): 112–136.
Pythonidae	*Python natalensis*	Broadley, D. G. (1999). The southern African python, *Python natalensis* A. Smith 1840, is a valid species. *African Herp News*, **29**: 31–32.
Tropidophiidae	*Tropidophis* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Hedges, S.B. (2002). Morphological variation and the definition of species in the snake genus *Tropidophis* (Serpentes, Tropidophiidae). *Bulletin of the Natural History Museum, London (Zoology)*, **68** (2): 83–90.
Tropidophiidae	*Tropidophis celiae*	Hedges, B. S., Estrada, A. R. & Diaz, L. M. (1999): New snake (*Tropidophis*) from western Cuba. *Copeia*, **1999** (2): 376–381.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Tropidophiidae	*Tropidophis grapiuna*	Curcio, F. F., Sales Nunes, P. M., Suzart Argolo, A. J., Skuk, G. & Rodrigues, M. T. (2012). Taxonomy of the South American dwarf boas of the genus *Tropidophis* Bibron, 1840, with the description of two new species from the Atlantic forest (Serpentes: Tropidophiidae). *Herpetological Monographs*, **26** (1): 80–121.
Tropidophiidae	*Tropidophis hendersoni*	Hedges, B. S. & Garrido, O. (2002). A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from Eastern Cuba *Journal of Herpetology*, **36**:157-161.
Tropidophiidae	*Tropidophis morenoi*	Hedges, B. S., Garrido, O. & Diaz, L. M. (2001). A new banded snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from north-central Cuba. *Journal of Herpetology*, **35**: 615–617.
Tropidophiidae	*Tropidophis preciosus*	Curcio, F. F., Sales Nunes, P. M., Suzart Argolo, A. J., Skuk, G. & Rodrigues, M. T. (2012). Taxonomy of the South American dwarf boas of the genus *Tropidophis* Bibron, 1840, with the description of two new species from the Atlantic forest (Serpentes: Tropidophiidae). *Herpetological Monographs*, **26** (1): 80–121.
Tropidophiidae	*Tropidophis spiritus*	Hedges, B. S. & Garrido, O. (1999). A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from central Cuba. *Journal of Herpetology*, **33**: 436–441.
Tropidophiidae	*Tropidophis xanthogaster*	Domínguez, M., Moreno, L. V. & Hedges, S. B. (2006). A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from the Guanahacabibes Peninsula of Western Cuba. *Amphibia-Reptilia*, **27** (3): 427–432.
Viperidae	*Atheris desaixi* *Bitis worthingtoni*	UETZ, P., FREED, P. & HŎSEK, J. (eds.) (2016). Teave liikide kohta pärineb allikast „The Reptile Database“ (15. augusti 2016. aasta versioon, mida kasutati 11. mail 2017). Vt AC29 protokolli 2. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Viperidae	*Montivipera wagneri*	GARRIGUES, T., DAUGA, C., FERQUEL, E., VALÉRIE CHOUMET, V., & FAILLOUX, A-B. (2005): Molecular phylogeny of *Vipera* Laurenti, 1768 and the related genera *Macrovipera* (Reuss, 1927) and *Daboia* (Gray, 1842), with comments about neurotoxic *Vipera aspis aspis* populations. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 35(1): 35–47.
Viperidae	*Protobothrops mangshanensis*	SNETKOV, P.B. & ORLOV, N.L. (2017) Phylogenetic Analysis of Old World Viperid Snakes (Serpentes, Viperidae) Based on Skeletal Morphology. *Russian Journal of Herpetology*, 24(1):22–34.
Viperidae	*Pseudocerastes urarachnoides*	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R., & HÖSEK, J. (eds.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Liike käsitlev teave pärineb allikast „The Reptile Database“: https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITE S.pdf

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
TESTUDINES		Nimetused seltsis Testudines	Wermuth, H. & Mertens, R. (1996) (uus trükk). *Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen*. xvii + 506 lk Jena (Gustav Fischer Verlag).
		Liikide ja sugukondade nimetused, v.a järgmiste nimetuste allesjätmine: *Mauremys iversoni, Mauremys pritchardi, Ocadia glyphistoma, Ocadia philippeni, Sacalia pseudocellata*, ja v.a allpool nimetatud taksonid	Fritz, U. & Havaš, P. (2007): Checklist of Chelonians of the World. *Vertebrate Zoology*, **57** (2): 149–368. Dresden. ISSN 1864-5755 [ilma liiteta]
	Emydidae	*Graptemys pearlensis*	Ennen, J. R., Lovich, J. E., Kreiser, B. R., Selman, W. & Qualls, C. P. (2010). Genetic and morphological variation between populations of the Pascagoula Map Turtle (*Graptemys gibbonsi*) in the Pearl and Pascagoula Rivers with description of a new species. *Chelonian Conservation and Biology*, **9** (1): 98–113.
	Geoemydidae	*Batagur affinis*	Praschag, P., Sommer, R. S., Mccarthy, C., Gemel, R. & Fritz, U. (2008). Naming one of the world's rarest chelonians, the southern Batagur. *Zootaxa*, **1758**: 61–68.
	Geoemydidae	*Batagur borneoensis* *Batagur dhongoka* *Batagur kachuga* *Batagur trivittata*	Praschag, P., Hundsdörfer, A. K. & Fritz, U. (2007). Phylogeny and taxonomy of endangered South and South-east Asian freshwater turtles elucidated by mtDNA sequence variation (Testudines: Geoemydidae: *Batagur, Callagur, Hardella, Kachuga, Pangshura*). *Zoologica Scripta*, **36**: 429–442.
	Geoemydidae	*Cuora bourreti* *Cuora picturata*	Spinks, P. Q., Thomson, R. C., Zhang, Y.P., Che, J., Wu, Y. & Shaffer, H. B. (2012). Species boundaries and phylogenetic relationships in the critically endangered Asian box turtle genus *Cuora*. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, **63**: 656–667. doi:10.1016/j.ympev.2012.02.014.
	Geoemydidae	*Cyclemys enigmatica* *Cyclemys fusca* *Cyclemys gemeli* *Cyclemys oldhamii*	Fritz, U., Guicking, D., Auer, M., Sommer, R. S., Wink, M. & Hundsdörfer, A. K. (2008). Diversity of the Southeast Asian leaf turtle genus *Cyclemys*: how many leaves on its tree of life? *Zoologica Scripta*, **37**: 367–390.
	Geoemydidae	*Malayemys khoratensis*	IHLOW, F., VAMBERGER, M., FLECKS, M., HARTMANN, T., COTA, M., MAKCHAI, S., MEEWATTANA, P., DAWSON, J.E., KHENG, L., RÖDDER, D., & FRITZ, U. (2016). Integrative taxonomy of Southeast Asian snail-eating turtles (Geoemydidae: *Malayemys*) reveals a new species and mitochondrial introgression. *PLoS ONE* 11(4): e0153108:1–26.

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
Geoemydidae	*Mauremys reevesii*	Barth, D., Bernhard, D., Fritzsch, G. & U. Fritz (2004). The freshwater turtle genus *Mauremys* (Testudines, Geoemydidae) – a textbook example of an east-west disjunction or a taxonomic misconcept? *Zoologica Scripta*, **33**: 213–221.
Testudinidae	*Centrochelys sulcata*	Turtle Taxonomy Working Group [van Dijk, P. P., Iverson, J. B., Rhodin, A. G. J., Shaffer, H. B. & Bour, R.]. (2014): Turtles of the world, 7. trükk: Annotated checklist of taxonomy, synonymy, distribution with maps, and conservation status. 000.v7. *Chelonian Research Monographs*, **5** doi: 10.3854/crm.5.000.checklist.v7.2014.
Testudinidae	*Chelonoidis carbonarius* *Chelonoidis denticulatus* *Chelonoidis niger*	Olson, S .L. & David, N. (2014). The gender of the tortoise genus *Chelonoidis* Fitzinger, 1835 (Testudines: Testudinidae). – Proceedings of the Biological Society of Washington, **126**(4): 393–394.
Testudinidae	*Chersobius* spp.	HOFMEYR, M.D., & BRANCH, W.R. (2018). The padloper's tortuous path (Chelonia: Testudinidae): Two genera, not one. *African Journal of Herpetology*, 2018:1-15. https://doi.org/10.1080/21564574.2017.1398187
Testudinidae	*Gopherus evgoodei* *Gopherus morafkai*	Murphy, R. W., Berry, K. H., Edwards, T., Leviton, A. E., Lathrop, A. & Riedle, J. D. (2011). The dazed and confused identity of Agassiz's land tortoise, *Gopherus agassizii* (Testudines, Testudinidae) with the description of a new species, and its consequences for conservation. *Zookeys*, **113**: 39–71.
Testudinidae	*Kinixys nogueyi* *Kinixys zombensis*	Kindler, C., Branch, W. R., Hofmeyr, M. D., Maran, J., Široký, P., Vences, M., Harvey, J., Hauswaldt, J. S., Schleicher, A., Stuckas, H. & Fritz, U. (2012). Molecular phylogeny of African hinge-back tortoises (*Kinixys*): implications for phylogeography and taxonomy (Testudines: Testudinidae). *Journal of Zoological Systematics and Evolutionary Research*, **50**: 192–201.
Trionychidae	*Lissemys ceylonensis*	Praschag, P., Stuckas, H., Päckert, M., Maran, J. & Fritz, U. (2011). Mitochondrial DNA sequences suggest a revised taxonomy of Asian flapshell turtles (*Lissemys* Smith, 1931) and the validity of previously unrecognized taxa (Testudines: Trionychidae). *Vertebrate Zoology*, **61** (1): 147–160.
Trionychidae	*Nilssonia gangeticus* *Nilssonia hurum* *Nilssonia leithii* *Nilssonia nigricans*	Praschag, P., Hundsdörfer, A.K., Reza, A.H.M.A. & Fritz, U. (2007). Genetic evidence for wild-living *Aspideretes nigricans* and a molecular phylogeny of South Asian softshell turtles (Reptilia: Trionychidae: *Aspideretes, Nilssonia*). *Zoologica Scripta*, **36**:301–310.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
AMPHIBIA			
		Amphibia spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Frost, D. R. (ed.) (2015). Taxonomic Checklist of Amphibian Species listed in the CITES Appendices and the Annexes of EC Regulation 338/97. Liike käsitlev teave pärineb veebisaidilt „Amphibian Species of the World: a taxonomic and geographic reference“, 2015. aasta maikuu versioon 6.0, lisakommentaarid CITESi loomakomitee nomenklatuurispetsialistilt. Vt CoP17 protokolli 5. lisas esitatud dokumenti 81.1 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-81-01-A5.pdf
		Anura: Microhylidae: *Dyscophus* spp and *Scaphiophryne* spp.; Telmatobiidae: *Telmatobius culeus*	FROST, D. R. (ed.) (2017). Liike käsitlev teave pärineb veebisaidilt „Amphibian Species of the World: a taxonomic and geographic reference“, versioon 6.0, mida kasutati 12. mail 2017. Vt AC29 protokolli 3. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A3.pdf.
	Bufonidae	*Sclerophrys channingi* *Sclerophrys superciliaris*	OHLER, A., & DUBOIS, A. (2016): The identity of the South African toad *Sclerophrys capensis* Tschudi, 1838 (Amphibia, Anura). *PeerJ* 4(e1553): 1–13.
	Dendrobatidae	*Ameerega munduruku*	NEVES, M.DE O., DA SILVA, L.A., AKIEDA, P.S., CABRERA, R., KOROIVA, R., & SANTANA, D.J. (2017): A new species of poison frog, genus *Ameerega* (Anura: Dendrobatidae), from the southern Amazonian rain forest. *Salamandra* 53(4): 485–493.
	Dendrobatidae	*Ameerega shihuemoy*	Serrano-Rojas, S.J., Whitworth, A., Villacampa-Ortega, J., von May, R., Gutiérrez, R.C., Padial, J.M., & CHAPARRO, J.C. (2017): A new species of poison-dart frog (Anura: Dendrobatidae) from Manu province, Amazon region of southeastern Peru, with notes on its natural history, bioacoustics, phylogenetics, and recommended conservation status. *Zootaxa* 4221(1): 71–94.
	Dendrobatidae	*Andinobates victimatus*	Márquez, R., Mejía-Vargas, D., Palacios-Rodríguez, P., Ramírez-Castañeda, V., & Amézquita, A. (2017): A new species of *Andinobates* (Anura: Dendrobatidae) from the Urabá region of Colombia. *Zootaxa* 4290(3): 531–546.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Dendrobatidae	*Epipedobates maculatus* *Paruwrobates andinus* *Paruwrobates erythromos*	GRANT, T., RADA, M., ANGANOY-CRIOLLO, M. A., BATISTA, A., DOS S. DIAS, P.H., JECKEL, A.M., MACHADO, D.J., & RUEDA-ALMONACID, J.V. (2017): Phylogenetic systematics of dart-poison frogs and their relatives revisited (Anura: Dendrobatoidea). *South American Journal of Herpetology* 12 (Special Issue): 1–90.
	Dendrobatidae	*Oophaga anchicayensis* *Oophaga andresi* *Oophaga solanensis*	POSSO-TERRANOVA, A. & ANDRÉS, J. (2018): Multivariate species boundaries and conservation of harlequin poison frogs. Molecular Ecology 27: 3432–3451. DOI: 10.1111/mec.14803.
	Hylidae	*Agalychnis lemur*	FROST, D.R. (2021): Amphibian Species of the World: an Online Reference. versioonile 6.1., doi.org/10.5531/db.vz.0001
	Hylidae	*Agalychnis terranova*	RIVERA-CORREA, M., DUARTE-CUBIDES, F., RUEDA-ALMONACID, J.V., & DAZA-R., J.M. (2013): A new red-eyed treefrog of *Agalychnis* (Anura: Hylidae: Phyllomedusinae) from middle Magdalena River valley of Colombia with comments on its phylogenetic position. *Zootaxa* 3636 (1): 85–100.
CAUDATA	Salamandridae	*Echinotriton* spp. *Paramesotriton* spp. *Tylototriton* spp.	FROST, D. R. (ed.) (2022). Taxonomic Checklist of Amphibian taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Geneva, August 2019). Liike käsitlev teave pärineb veebisaidilt „Amphibian Species of the World“, versioon 6.1, mida kasutati 5. mail 2020 teabe saamiseks perekonda *Echinotriton* kuuluvate liikide kohta ja 5. mail 2022 teabe saamiseks perekonda *Tylototriton* kuuluvate liikide kohta. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Amphibian_Added_CoP18_CITES.pdf
ELASMOBRANCHII, ACTINOPTERI, COELACANTHI ja DIPNEUSTI			
		Kõik kalaliigid, v.a allpool loetletud taksonid	Eschmeyer, W.N. & Fricke, R. (eds.) (2015). Taxonomic Checklist of Fish species listed in the CITES Appendices and the Annexes of EC Regulation 338/97 (*Elasmobranchii*, *Actinopteri*, *Coelacanthi*, and *Dipneusti*, except the genus *Hippocampus*). Teave pärineb veebisaidilt „Catalog of Fishes“, 3. veebruari 2015. aasta versioon. Vt CoP17 protokolli 6. lisas esitatud dokumenti 81.1 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-81-01-A6.pdf

	Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Elasmobranchii: Carcharhiniformes: Carcharhinidae: *Carcharhinus falciformis;* Lamniformes*: Alopiidae: Alopias* spp.; Myliobatiformes: Myliobatidae: *Mobula* spp., v.a allpool nimetatud taksonid Potamotrygonidae: *Potamotrygon* spp.; Actinopteri: Perciformes: Pomacanthidae: *Holacanthus clarionensis*	ESCHMEYER, W. N., FRICKE, R., & VAN DER LAAN, R. (eds.) (2017). Teave pärineb veebisaidilt „Catalog of Fishes: Genera, Species, References“, 28. aprilli 2017. aasta versioon, mida kasutati 12. mail 2017. Vt AC29 protokolli 4. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A4.pdf
	Elasmobranchii: Lamniformes: Lamnidae: *Isurus* spp.; Rhinopristiformes: Glaucostegidae: *Glaucostegus* spp.; *Rhinidae* spp.	ESCHMEYER, W.N., R. FRICKE, & R. VAN DER LAAN (eds.) (2019) Taxonomic Checklist of Fish taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties. Teave liikide kohta pärineb veebisaidilt „Catalog of Fishes: Genera, Species, References“, 4. mai 2020. aasta versioon, mida kasutati 5. mail 2020. Vt AC31 protokolli 3. lisas esitatud dokumenti 37 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/31/Docs/E-AC31-37-A3.pdf
Torpedinidae	*Mobula alfredi* *Mobula birostris* *Mobula hypostoma* (sh *M. rochebrunei*)	WHITE, W. T. & P. R. LAST. (2016). DEVILRAYS, SUGUKOND MOBULIDAE. PP. 741–749 IN LAST, P. R., W. T. WHITE, M. R. DE CARVALHO, B. SÉRET, M. F. W. STEHMANN & G. J. P. NAYLOR (EDS.). *Rays of the World*. CSIRO Publishing, Comstock Publishing Associates. i–ix + 1–790
Rhinobatidae	*Rhinobatidae* spp.	LAST, P. R., SERET, B., & NAYLOR, G. J. (2016a): A new species of guitarfish, *Rhinobatos borneensis* sp. nov. with a redefinition of the family-level classification in the order Rhinopristiformes (Chondrichthyes: Batoidea). Zootaxa, 4117 (4): 451–475. DOI 10.11646/zootaxa.4117.4.1

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
	Rhinobatidae	*Acroteriobatus andysabini* *Acroteropbatus stehmanni*	WEIGMANN, S., EBERT, D. A., & SÉRET, B. (2021): Resolution of the *Acroteriobatus leucospilus* species complex, with a redescription of *A. leucospilus* (Norman, 1926) and descriptions of two new western Indian Ocean species of *Acroteriobatus* (Rhinopristiformes, Rhinobatidae). Mar. Biodivers., 51(4), 1–30.
	Rhinobatidae	*Acroteriobatus omanensis*	LAST, P. R., HENDERSON, A. C., & NAYLOR, G. J. (2016b): *Acroteriobatus omanensis* (Batoidea: Rhinobatidae), a new guitarfish from the Gulf of Oman. Zootaxa, 4144(2): 276–286.
	Rhinobatidae	*Pseudobatos buthi*	RUTLEDGE, K. M. (2019): A new guitarfish of the genus *Pseudobatos* (Batoidea: Rhinobatidae) with key to the guitarfishes of the Gulf of California. Copeia, 107(3): 451–463.
	Rhinobatidae	*Rhinobatos austini*	EBERT, D. A., & GON, O. (2017): *Rhinobatos austini* n. sp., a new species of guitarfish (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from the southwestern Indian Ocean. Zootaxa, 4276 (2): 204–214.
	Rhinobatidae	*Rhinobatos manai*	WHITE, W. T., LAST, P. R., & NAYLOR, G. J. (2016): *Rhinobatos manai* sp. nov., a new species of guitarfish (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from New Ireland, Papua New Guinea. Zootaxa, 4175 (6): 588–600.
	Rhinobatidae	*Rhinobatos ranongensis*	LAST, P.R., SERET, B., & NAYLOR, G.J. (2019): Description of *Rhinobatos ranongensis* sp. nov. (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from the Andaman Sea and Bay of Bengal with a review of its northern Indian Ocean congeners. Zootaxa, 4576(2), 257–287.
SYNGNATHIFORMES	Syngnathidae	*Hippocampus* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Lourie, S. A., Pollom, R. A. and Foster, S. J. (2016). A global revision of the Seahorses *Hippocampus* Rafinesque 1810 (Actinopterygii: Sygnathiformes): Taxonomy and biogeography with recommendations for further research. *Zootaxa,* 4146 (1): 1–066.
	Syngnathidae	*Hippocampus casscsio*	ZHANG, Y-H., QIN, G., WANG, X., & LIN, Q. (2016): A new species of seahorse (Teleostei: Syngnathidae) from the South China Sea. *Zootaxa* 4170 (2): 384–392. http://doi.org/10.11646/zootaxa.4170.2.11
	Syngnathidae	*Hippocampus haema*	HAN, S-Y., KIM, J-K., KAI, Y., & SENOU, H. (2017): Seahorses of the *Hippocampus coronatus* complex: taxonomic revision, and description of *Hippocampus haema*, a new species from Korea and Japan (Teleostei, Syngnathidae). ZooKeys 712: 113–139. doi: 10.3897/zookeys.712.14955
	Syngnathidae	*Hippocampus japapigu*	SHORT, G., SMITH, R., MOTOMURA, H., HARASTI, D., & HAMILTON, H. (2018): *Hippocampus japapigu*, a new species of pygmy seahorse from Japan, with a redescription of *H. pontohi* (Teleostei, Syngnathidae). *ZooKeys* 779: 27–49. doi: 10.3897/zookeys.779.24799

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
ARACHNIDA			
ARANEAE	Theraphosidae	*Aphonopelma pallidum* *Brachypelma* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Platnick, N. (2006). Taxonomic Checklist of CITES listed Spider Species. Teave pärineb veebisaidilt „The World Spider Catalog“, 7. aprilli 2006. aasta versioon 6.5. [vt http://www.cites.org/common/docs/Res/12_11/spider_checklist.pdf]
	Theraphosidae	*Brachypelma albiceps* *Brachypelma smithi* *Tliltocatl albopilosum* *Tliltocatl epicureanum* *Tliltocatl kahlenbergi* *Tliltocatl sabulosum* *Tliltocatl schroederi* *Tliltocatl vagans* *Tliltocatl verdezi*	MENDOZA, J. & FRANCKE, O. (2019): Systematic revision of Mexican threatened tarantulas *Brachypelma* (Araneae: Theraphosidae: Theraphosinae), with a description of a new genus, and implications on the conservation. *Zoological Journal of the Linnean Society*, 2019, XX; 1–66. http://zoobank.orgurn:lsid:zoobank.org:pub:E4D09A17-444F-45A0-95DB-059ECA175569
	Theraphosidae	*Poecilotheria* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	WORLD SPIDER CATALOG. (2020). Taxonomic Checklist of Spider taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties. Teave liikide kohta pärineb allikast „World Spider Catalog“ (2020). Versioon 21.0. Berni loodusteaduste muuseumi veebileht http://wsc.nmbe.ch, mida kasutati 5. mail 2020. doi: 10.24436/2. Vt AC31 protokolli 4. lisas esitatud dokumenti 37 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/31/Docs/E-AC31-37-A4.pdf
	Theraphosidae	*Poecilotheria srilankensis*	NANAYAKKARA, R. P., GANEHIARACHI, G. A. S. M., KUSUMINDA, T., VISHVANATH, N., KARUNARATNE, M. K. & KIRK, P. (2019): A new species of tiger spider in the genus *Poecilotheria* Pocock, 1899 (Araneae: Theraphosidae) from Belihuloya, Sri Lanka. *Journal of the British Tarantula Society* 34(3): 3–17
	Theraphosidae	*Poecilotheria tigrinawesseli*	SHERWOOD, D. (2019): Revised taxonomical placement of *Poecilotheria chaojii* Mirza, Sanap & Bhosale, 2014 (Araneae: Theraphosidae). *Arachnology* 18(1): 19–21. doi:10.13156/arac.2018.18.1.19
	Theraphosidae	*Sericopelma angustum* *Sericopelma embrithes*	GABRIEL, R., & LONGHORN, S.J. 2015. Revised generic placement of *Brachypelma embrithes* (Chamberlin & Ivie, 1936) and *Brachypelma angustum* Valerio, 1980, with definition of the taxonomic features for identification of female *Sericopelma* Ausserer, 1875 (Araneae, Theraphosidae). *ZooKeys* 526: 75–104.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
SCORPIONES	Scorpionidae	*Pandinus* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Lourenço, W. R. & Cloudsley-Thompson, J. C. (1996). Recognition and distribution of the scorpions of the genus Pandinus Thorell, 1876 accorded protection by the Washington Convention. *Biogeographica*, **72** (3): 133–143.
	Scorpionidae	*Pandinus camerounensis* *Pandinus roeseli*	Lourenço, W. R. (2014). Further considerations on the identity and distribution of *Pandinus imperator* (C. L. Koch, 1841) and description of a new species from Cameroon (Scorpiones: Scorpionidae). *Entomologische Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum Hamburg*, **17** (192): 139–151.
INSECTA			
COLEOPTERA	Lucanidae	*Colophon* spp., v.a allpool nimetatud taksonid	Bartolozzi, L. (2005). Description of two new stag beetle species from South Africa (Coleoptera: Lucanidae). *African Entomology*, **13** (2): 347–352.
	Lucanidae	*Colophon deschodti* *Colophon eastmani* *Colophon nagaii* *Colophon switalae* *Colophon struempheri*	JACOBS, C.T., SCHOLTZ, C.H., & STRÜMPHER, W.P. 2015. Taxonomy of Colophon Gray (Coleoptera: Lucanidae): new species and a status change. *Zootaxa* 4057(1): 135–142. Doi 10.11646/ zootaxa.4057.1.9
LEPIDOPTERA	Papilionidae	*Achillides* spp. [ainult Filipiinidelt pärit liigid]	Page, M. G. P. & Treadaway, C. G. (2004). Papilionidae of the Philippine Island. Väljaandes: E. Bauer, and T. Frankenbach, Eds.). *Butterflies of the world, Supplement 8*. Goecke & Evers, Keltern. 58 lk.
	Papilionidae	*Ornithoptera* spp. *Trogonoptera* spp. *Troides* spp.	Matsuka, H. (2001). *Natural History of Birdwing Butterflies.* 367 lk, Tokyo (Matsuka Shuppan) (ISBN 4-9900697-0-6).
HIRUDINOIDEA			
ARHYNCHOBDELLIDA	Hirudinidae	*Hirudo medicinalis* *Hirudo verbana*	Nesemann, H. & Neubert, E. (1999). Annelida: Clitellata: Branchiobdellida, Acanthobdellea, Hirudine.. *Süßwasserfauna von Mitteleuropa*, **6** (2), 178 lk, Berlin (Spektrum Akad. Verlag). ISBN 3-8274-0927-6.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
BIVALVIA			
VENEROIDA	Tridacnidae	*Tridacna lorenzi* *Tridacna mbalavuana* (sh *T. tevoroa*) *Tridacna noae* (sh *T. ningaloo*) *Tridacna squamosina*	WoRMS Editorial Board. 2018. Genus *Tridacna*.
CEPHALOPODA			
	Nautilidae	*Nautilidae* spp.	Sugukonda, perekonda ja liike käsitlev teave pärineb veebisaidilt „Integrated Taxonomic Information Service“ (ITIS). Vt AC29 protokolli 5. lisas esitatud dokumenti 35 veebisaidil https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A5.pdf.
ANTHOZOA JA HYDROZOA		Kõik CITESis loetletud liigid	Taxonomic Checklist of all CITES listed Coral Species, based on information compiled by UNEP-WCMC 2012.

TAIMESTIK

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
AMARYLLIDACEAE, PRIMULACEAE		*Cyclamen, Galanthus* ja *Sternbergia*	Davis, A.P. *et al*. (1999). CITES *Bulb Checklist* (koostanud the Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) on nimekiri, millest juhinduda liikide *Cyclamen, Galanthus* ja *Sternbergia* nimetustele viitamisel.
APOCYNACEAE		*Pachypodium* spp.	CITES *Aloe* and *Pachypodium* Checklist (U. Eggli *et al*., 2001 (koostanud Städtische Sukkulenten-Sammlung (Zurich, Switzerland) koostöös Royal Botanic Gardens'iga (Kew, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland)) ja selle parandatud versioon: An Update and Supplement to the CITES Aloe & Pachypodium Checklist [J. M. Lüthy (2007), CITES Management Authority of Switzerland, Bern, Switzerland], see on nimekiri, millest juhinduda *Aloe* ja *Pachypodium* liikide nimetustele viitamisel

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
		Hoodia spp.	*Plants of Southern Africa: an annotated checklist*. Germishuizen, G. & Meyer N. L. (eds.) (2003). Strelitzia 14: 150–151. National Botanical Institute, Pretoria, South Africa; nimekiri, millest juhinduda liigi *Hoodia* nimetustele viitamisel.
CACTACEAE		Takson *Cactaceae* tervikuna, v.a *Aztekium valdezii*	CITES *Cactaceae Checklist*, kolmas trükk (2016, koostanud D. Hunt) on nimekiri, millest juhinduda Cactaceae liikidele viitamisel, samuti selle muudetud ja parandatud versioon „A Supplement to the CITES Cactaceae Checklist" (kolmas trükk 2016) (Hunt, D. 2018). Nimekiri ja selle täiendus on kättesaadavad Royal Botanic Gardens'i (Kew, UK) veebisaidil goo.gl/M26yL8.
CACTACEAE		*Aztekium valdezii*	Marcía, C.G.V., Vázquez, M.A.A. & Montes, S.A. (2013). A new species of *Aztekium* (Cactaceae) from Nuevo León, Mexico. *Xerophilia*, Special Issue 2: 3–25. Kättesaadav aadressil: https://cites.org/sites/default/files/eng/com/nc/flora/Aztekium-valdezii_Xerophilia-Special-Issue-No.-2-2013.pdf
CYCADACEAE, STANGERIACEAE ja ZAMIACEAE		Taksonid *Cycadaceae, Stangeriaceae* ja *Zamiaceae* tervikuna	The World List of Cycads: CITES and Cycads: Checklist 2013 (Roy Osborne, Michael A. Calonje, Ken D. Hill, Leonie Stanberg and Dennis Wm. Stevenson) väljaandes *CITES and Cycads a user's guide* (Rutherford, C. *et al.*, Royal Botanic Gardens, Kew. UK 2013), nimekiri, millest juhinduda *Cycadaceae, Stangeriaceae* ja *Zamiaceae* liikide nimetustele viitamisel.
DICKSONIACEAE		*Dicksonia* Ameerika liigid	*Dicksonia species of the Americas* (2003, koostanud Botanischen Gärten (Bonn) ja Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Deutschland), sellest juhindutakse *Dicksonia* liikide nimetustele viitamisel.
DROSERACEAE, NEPENTHACEAE, SARRACENIACEAE		*Dionaea, Nepenthes* ja *Sarracenia*.	CITES *Carnivorous Plant Checklist* (B. von Arx *et al.*, 2001, Royal Botanic Gardens, Kew, UK) on nimekiri, millest juhinduda *Dionaea, Nepenthes* ja *Sarracenia* liikide nimetustele viitamisel.
EBENACEAE		*Diospyros* spp. – Madagaskari populatsioonid. (liigirikkad)	Lowry *et al.* 2022. *Large tree species of Diospyros from Madagascar*. Catalogue of Plants of Madagascar. http://legacy.tropicos.org/ProjectWebPortal.aspx?pagename=Diospyros_LT&projectid=17. Kättesaadav aadressil: https://cites.org/sites/default/files/eng/prog/timber/Ebenaceae_Diospyros_spp_populations_of_Madagascar_052022.pdf
EUPHORBIACEAE		Euphorbia sukulentsed liigid	The CITES *Checklist of Succulent Euphorbia Taxa* (*Euphorbiaceae*), teine trükk (S. Carter and U. Eggli, 2003, published by the Federal Agency for Nature Conservation, Bonn, Germany) on nimekiri, millest juhinduda *Euphorbia* sukulentsete liikide nimetustele viitamisel.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
LEGUMINOSAE		*Dalbergia* spp.	Cowell C., Williams E., Bullough L.-A., Grey J., Klitgaard B., Govaerts R., Andriambololonera S., Cervantes A., Crameri S., Lima, H.C., Lachenaud O., Li S.-J., Linares J.L., Phillipson P., Rakotonirina N., Wilding N., van der Burgt X., Vatanparast M., Barker A., Barstow M., Beentje H., and Plummer J. 2022. *CITES Dalbergia Checklist*. Tellis CITESi sekretariaat. Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey. Kättesaadav inglise, prantsuse ja hispaania keeles aadressil: https://www.kew.org/science/our-science/science- services/UK-CITES/cites-resources
LEGUMINOSAE		*Dipteryx* spp.	Carvalho, C.S., de Fraga, N.C., Cardoso, D.B.O.S. and Lima, H.C. 2020. Tonka, baru and cumaru: Nomenclatural overview, typification and updated checklist of Dipteryx (Leguminosae). Takson 69(3), lk .582–592
LEGUMINOSAE		*Guibourtia pellegriniana*	Leonard, J. (1949). Notulae Systematicae IV (Caesalpiniaceae-Amherstieae africanae americanaeque). *Bulletin du Jardin Botanique de l'État a Bruxelles* 19(4): 383–408. [*Guibourtia pellegriniana*,lk 405]. https://doi.org/10.2307/3666831
LEGUMINOSAE		*Paubrasilia echinata*	Gagnon, E., Bruneau, A., Hughes, C.E., de Queiroz, L. P. & Lewis, G.P. (2016). A new generic system for the pantropical Caesalpinia group (*Leguminosae*), millest juhinduda taksoni nimetustele viitamisel. Viite veebisait https://phytokeys.pensoft.net/articles.php?id=9203 on vabalt kättesaadav, täiendavat teavet taksoni kohta leiab veebisaidilt http://floradobrasil.jbrj.gov.br/reflora/listaBrasil.
LEGUMINOSAE		*Platymiscium pleiostachyum*	Bente B. Klitgraard (2005). *Platymiscium* (*Leguminosae*: *Dalbergieae*); biogeography, systematics, morphology, taxonomy and uses. Kew Bulletin. Kd 60, nr. 3 (2005), lk 321 – 400, sellest juhindutakse selle taksoni nimetusele viitamisel. Viite veebisait: https://www.jstor.org/stable/4111062?seq=1#page_scan_tab_contents. Viide on vabalt kättesaadav.
LEGUMINOSAE		*Pterocarpus* spp.	Royal Botanical Gardens Kew, *Plants of the World Online*, (POWO, 2022) Kättesaadav aadressil: https://cites.org/sites/default/files/common/docs/Res/12_11/Pterocarpus_POWO_19-1- 2023.pdf
LILIACEAE		*Aloe* spp.	CITES *Aloe* and *Pachypodium* Checklist (U. Eggli *et al*., 2001 (koostanud Städtische Sukkulenten-Sammlung (Zurich, Switzerland) koostöös Royal Botanic Gardens'iga (Kew, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland)) ja selle parandatud versioon: An Update and Supplement to the CITES Aloe & Pachypodium Checklist [J. M. Lüthy (2007), CITES Management Authority of Switzerland, Bern, Switzerland], see on nimekiri, millest juhinduda *Aloe* ja *Pachypodium* liikide nimetustele viitamisel.

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
LILIACEAE		*Aloe* spp. – supplement to existing standard reference	Klopper, R.R. 2021. *Supplement of aloe spp. names and synonyms*. Koostanud Dr. Ronell R Klopper, koostöös PC25 nomenklatuuri töörühmaga, 10. juuni 2021. PC25 Com. 5, lisa. Kättesaadav aadressil: https://cites.org/sites/default/files/eng/com/pc/25/com/E-PC25-Com-005.pdf
MELIACEAE		*Khaya* spp.	Royal Botanical Gardens Kew, *Plants of the World Online*, (POWO, 2022) Kättesaadav aadressil: https://cites.org/sites/default/files/common/docs/Res/12_11/Khaya_POWO_19-1- 2023.pdf
ORCHIDACEAE		*Orchidaceae* – I liites loetletud orhideed: *Paphiopedilum* spp., *Phragmipedium* spp., *Aerangis ellisii, Cattleya jongheana, Cattleya lobata, Dendrobium cruentum, Mexipedium xerophyticum, Peristeria elata* ja *Renanthera imschootiana*	Govaerts, R., Caromel, A., Dhanda, S., Davis, F., Pavitt, A., Sinovas, P., & Vaglica, V. (2019). CITESi I liide „Orchid Checklist", 2. versioon, Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey, ja UNEP-WCMC, Cambridge. Sellest nimekirjast juhindutakse liikide *Paphiopedilum* spp., *Phragmipedium* spp., *Aerangis ellisii, Cattleya jongheana, Cattleya lobata, Dendrobium cruentum*'i, *Mexipedium xerophyticum*'i, *Peristeria elata* ja *Renanthera imschootiana* nimetustele viitamisel. Nimekiri on kättesaadav Royal Botanic Gardens'i (Kew, UK) veebisaidil goo.gl/M26yL8.
ORCHIDACEAE		*Orchidaceae* – II liites loetletud orhideed: perekonnad *Aerangis* (v.a. *A. ellisii*), *Aerides, Angraecum, Bletilla, Brassavola, Bulbophyllum, Calanthe, Catasetum, Cattleya* (v.a. *C. jongheana* or *C. lobata*), *Coelogyne, Comparettia, Cymbidium, Cypripedium, Dendrobium* (v.a. *D. cruentum*), *Disa, Dracula, Encyclia, Laelia, Masdevallia, Miltonia, Miltoniopsis, Phalaenopsis, Pleione, Renanthera, Rhynchostylis, Rossioglossum, Vanda,* ja *Vandopsis*	Dhanda, S., Caromel A., Govaerts R., Pavitt A., Bullough, L.-A. & Hartley, H. 2022. CITESi II liide „Orchid Checklist" Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey, ja UNEP-WCMC, Cambridge. Kättesaadav aadressil: https://www.kew.org/science/our-science/science-services/UK-CITES/cites-resources

		Asjaomane takson	Taksonoomiline viide
PALMAE		*Dypsis decipiens* ja *Dypsis decaryi*.	Kahe CITESis loetletud endeemilise Madagaskari palmi liigi (CVPM 2016) kavandatud standardviide, mis põhineb kataloogil „Vascular Plants of Madagascar“; pdf-fail on kättesaadav organisatsiooni US Fish & Wildlife Service veebisaidil. Seda tuleb kasutada suunisena liikidele *Dypsis decipiens* ja *Dypsis decaryi* viitamisel. Lisateave: http://www.fws.gov/international/
TAXACEAE		*Taxus* spp.	*World Checklist and Bibliography of Conifers* (A. Farjon, 2001) on nimekiri, millest juhindutakse perekonna *Taxus* liikide nimetustele viitamisel.
ZYGOPHYLLACEAE		*Guaiacum* spp.	*Lista de especies, nomenclatura y distribución en el genero* Guaiacum. Davila Aranda. P. & Schippmann, U. (2006): Medicinal Plant Conservation 12:50; sellest juhindutakse perekonna *Guaiacum* liikidele viitamisel.

IX LISA

1. **Koodid, mida tuleb kasutada lubadel ja sertifikaatidel tehingute korral vastavalt artikli 5 punktile 5**

B	Vangistuses kasvatamine või kunstlik paljundamine
E	Õppeotstarve (Tehingu eesmärk on kasutamine haridus- ja koolitusprogrammides või väljapanemine peamiselt haridusvaldkonnaga tegelevas asutuses.)
G	Botaanikaaiad
H	Jahitrofeed
L	Korrakaitse/justiits-/kohtumeditsiinilised eesmärgid (Tehingu eesmärk on isendite üleandmine valitsusasutuste vahel, et toetada neid asutusi õiguskaitse-, kohtulikel või kohtuekspertiisi eesmärkidel.)
M	Meditsiinilised eesmärgid (sh biomeditsiiniline uuring) (Tehingu eesmärk on meditsiiniline või veterinaarne testimine, diagnoosimine, ravi või teadusuuringud, sealhulgas biomeditsiinilised uuringud.)
N	Loodusesse laskmine või tagasilaskmine (Tehingu eesmärk on liigi tugevdamine selle looduslikus ja ajaloolises levilas ja sellesse levilasse tagasilaskmine ning asustamine liigikaitse eesmärgil, mis hõlmab toetatud uusasustamist ja ökoloogilist asendamist väljaspool liigi looduslikku ja ajaloolist levilat.)
P	Isiklikud eesmärgid
Q	Rändnäitused (näitus, tsirkus, rändloomaaed, taimenäitus, orkester või muuseuminäitus, mida näidatakse avalikult kommertseesmärkidel)
S	Teaduslikud eesmärgid
T	Kaubanduslikud eesmärgid
Z	Loomaaiad (Tehingu eesmärk on isendi üle viimine loomaaeda ja/või akvaariumisse või loomaaia ja/või akvaariumi poolt avalikule väljapanekule, hooldamisele või paljundamise, üldsuse harimise ja teadlikkuse suurendamise, teadusuuringute, päästetööde, rehabilitatsiooni või kaitse eesmärgil.)

2. **Koodid, mida tuleb kasutada lubadel ja sertifikaatidel tehingute korral vastavalt artikli 5 punktile 6**

W	Loodusest püütud isendid
R	Kontrollitavas keskkonnas kasvatatud isendid, kes on võetud munade või noorloomadena loodusest, kus neil oleks olnud väga väike tõenäosus täiskasvanuks saamiseni ellu jääda
D	Konventsiooni I liites loetletud loomaliikide isendid, keda kasvatatakse kaubanduslikel eesmärkidel vangistuses aretusettevõtetes, mis on kantud I liites loetletud loomaliike kaubanduslikel eesmärkidel vangistuses kasvatavate ettevõtete registrisse, mida haldab konventsiooni sekretariaat, samuti nende isendite osad ja neist isenditest saadu, ning konventsiooni I liites loetletud taimeliikide isendid, mida on kaubanduslikel eesmärkidel kunstlikult paljundatud vastavalt määruse (EÜ) nr 865/2006 XIII peatükile, ning nende osad ja neist saadu
A	Määruse (EÜ) nr 865/2006 XIII peatüki kohaselt kunstlikult paljundatud taimed, samuti nende osad ja neist saadu
C	Määruse (EÜ) nr 865/2006 XIII peatüki kohaselt vangistuses kasvatatud loomad, samuti nende osad ja neist saadu
F	Vangistuses sündinud loomad, kes ei vasta määruse (EÜ) nr 865/2006 XIII peatüki kriteeriumidele, samuti nende osad ja neist saadu
I	Konfiskeeritud või kinnipeetud isendid ([1])

([1]) Kasutada üksnes koos mõne teise päritolukoodiga.

O Omandatud enne konventsiooni jõustumist[1]

U Päritolu teadmata (lisada tuleb põhjendus)

X Isendid, mis on võetud merekeskkonnast, mis ei kuulu ühegi riigi jurisdiktsiooni alla

Y Taimeisendid, mille kasvatamist on toetatud viisil, mida ei peeta artikli 56 kohaseks kunstlikult paljundamiseks, ning mida samuti ei käsitata vabast loodusest toodud isenditena, sest neid paljundatakse keskkonnas või istutatakse keskkonda, kus taime kasvatamisel on teatud määral tunda inimsekkumist.”

2. LISA

„XIV LISA

Teave, mille peab esitama aretusettevõte, kes taotleb registreerimist konventsiooni sekretariaadi poolt vastavalt artiklile 54a.

1) Aretusettevõtte omaniku ja haldaja nimi ja aadress.

2) Aretusettevõtte asutamise kuupäev.

3) Konventsiooni I liites loetletud loomaliigid, keda registreerimist taotlevas aretusettevõttes kasvatatakse.

4) Paljunduskarja kuuluvate isas- ja emasloomade arv ja vanus (kui see on teada või asjakohane).

5) Tõendid selle kohta, et paljunduskari on saadud kooskõlas artikli 54 lõikega 2.

6) Praegune kari (selliste isendite arv soo ja vanuse kaupa, mida hoitakse lisaks eespool punktis 4 osutatud paljunduskarjale).

7) Teave suremuse kohta (%), võimaluse korral vanuse ja soo kaupa.

8) Dokumendid, mis tõendavad, et aretusettevõte vastab artikli 54 lõikes 4 sätestatud nõuetele.

9) Varasem, praegune ja eeldatav aastane järglaste arv ning võimaluse korral teave järgmise kohta:

   a) igal aastal järglasi tootvate emasloomade arv;

   b) aastase järglaste arvu ebaharilikud kõikumised (sh tõenäolise põhjuse selgitus).

10) Hinnang selle kohta, milline on eeldatav vajadus täiendavate isendite järele (ja nende isendite päritolu) paljunduskarja suurendamiseks, et laiendada vangistuses peetavate populatsioonide geneetilist kogumit ja vältida sugulusaretuse kahjulikku mõju.

11) Eksporditava toote liik (nt elusisendid, nahad, toornahad, muud kehaosad).

12) Eksporditava paljunduskarja ning eksporditavate järglaste ja tooteliikide (nt nahad, liha, elusloomad) märgistamise meetodite (nt lindid, sildid, mikrokiibid, põletusmärgid) üksikasjalik kirjeldus.

13) Praeguse ja eeldatava vangistuses kasvatatava karja jaoks ehitatud rajatiste kirjeldus, sealhulgas turvameetmed põgenemise ja varguste vältimiseks. Tuleks esitada üksikasjalik teave loomade tõuaretuseks ja pidamiseks ettenähtud ruumide, mahutite ja tiikide arvu ja suuruse ning munade inkubeerimise suutlikkuse, toiduainete tootmise või sellega varustamise, veterinaarteenuste kättesaadavuse ja arvestuse pidamise kohta.

14) Kirjeldus strateegiatest või tegevustest, mida aretusettevõte rakendab selleks, et aidata kaasa liigi looduslike populatsioonide kaitsele.

15) Kinnitus selle kohta, et aretusettevõtte tegevus viiakse kõikides etappides läbi humaansel (julmusevabal) viisil.“